

รายงานการวิจัย

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Kapang District Community Tourism Development
in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat

นภาพร เทพรักษา Napaporn Thepraksa

ณัฐจัวร์ดี คณิตินสุทธิทอง Nutworadee Kanittinsuttitong

กาญจนา แก้วทอง Kanchana Kaewthong

คณะเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2562

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัยเล่มนี้ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นายทรงยศ กรุณา นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลกะปาง นายวัชระ สุตรักษ์ ผู้ช่วยนักวิชาการเกษตรเทศบาลตำบลกะปาง และคุณ พยนต์ จันทรมาศ เจ้าของพื้นที่ท่องเที่ยวศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ และแนะนำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ตำบลกะปาง และขอขอบพระคุณ ดร.พัชรี พระสงฆ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวยุวชนที่มาท่องเที่ยวตำบลกะปาง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นภาพร เทพรักษา
กันยายน 2563

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

นางสาวนภาพร เทพรักษา¹ นางสาวณัฐวรัตติ คณิตินสุทธิทอง² และนางสาวกาญจนา แก้วทอง³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 350 คน ด้วยเครื่องมือแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย(X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการLSD

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมพบว่า การท่องเที่ยวตำบลกะปาง ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวและอันดับสุดท้ายคือการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน , ตำบลกะปาง

Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat

Napaporn Thepraksa¹ Nutworadee Kanittinsuttitong² Kanchana Kaewthong³

Abstract

The purposes of this study were to Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat as classified by gender, age, educational level, occupation, amount of monthly income, in visiting Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat in this study were 350 tourists who used to visit Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat .The instrument used to collect the data was a questionnaire.The test statistics used to analyze the data included percentage, means, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.To test the differences between pairs, LSD was used.

The results of the study revealed that the subjects Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat at the highest level.Specifically, they rated the development of Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat for the purpose of providing tourism service at the highest level, followed by the purposes of being a tourism marketplace, and providing activities related to tourism, respectively.In addition, based on the results from the comparison, it was found that there were statistically significant differences Kapang District Community Tourism Development in Amphoe Thung Song Nakhon Si Thammarat the subjects with different gender, age, occupation, educational level, and amount of monthly income.Finally, no statistically significant differences at a significant level of 0.05.

Keywords: Community Tourism Development , Kapang District

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย/ โครงการวิจัย.....	1
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	1
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย.....	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	2
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
1.7 สมมติฐานงานวิจัย.....	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	51
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	77

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 : ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56
ตารางที่ 1.2 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว.....	59
ตารางที่ 1.3 : จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกิจกรรม.....	59
ตารางที่ 1.4 : จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการบริการ.....	60
ตารางที่ 1.5 : จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการตลาด.....	61
ตารางที่ 1.6 : การเปรียบเทียบเพศกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง.....	62
ตารางที่ 1.7 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	63
ตารางที่ 1.8 : ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นกับอายุ.....	63
ตารางที่ 1.9 : ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับอายุ.....	63
ตารางที่ 1.10 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ.....	64
ตารางที่ 1.11 : ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น กับสถานภาพ.....	64
ตารางที่ 1.12 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา.....	65
ตารางที่ 1.13 : ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น กับการศึกษา.....	65
ตารางที่ 1.14 : ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับการศึกษา.....	65
ตารางที่ 1.15 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	66
ตารางที่ 1.16 : ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น กับอาชีพ.....	66
ตารางที่ 1.17 : ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับอาชีพ.....	67
ตารางที่ 1.18 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	68
ตารางที่ 1.19 : ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น กับรายได้.....	68
ตารางที่ 1.20 : ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับรายได้.....	68
ตารางที่ 1.21 : สรุปการทดสอบสมมติฐาน.....	69

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 : กรอบแนวคิดงานวิจัย..... 4

บทที่ 1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ มีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมาก เป็นโอกาสในการกระจายรายได้สู่ชุมชนในชนบท และการจ้างงานในท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ มีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมาก เป็นโอกาสในการกระจายรายได้สู่ชุมชนในชนบท และการจ้างงานในท้องถิ่น ภาครัฐ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชน โดยกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ได้ให้การสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว

ในปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และคาดว่าจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เพราะเป็นการท่องเที่ยว แบบสร้างส่วนร่วมให้แก่ชุมชน สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างรายได้แก่เศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย เนื่องจากประเทศไทยมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวจำนวนมาก ได้แก่ ประเพณีวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกทางหนึ่ง (กมล รัตนวิระกุล. 2559 : 38)

เนื่องจากผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสกับวิถีชาวบ้าน และแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนกะปาง จึงทำให้ทราบปัญหาในด้านการจัดการการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริการ ด้านประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงทัศนียภาพให้สวยงาม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นประโยชน์นำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อยกระดับการจัดการการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการสร้างรายได้แก่ชุมชน อันนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคตควบคู่กับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย/ โครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลกะปาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์เชิงนโยบาย

ผลงานวิจัยสามารถนำมากำหนดแนวนโยบายแนวทางการท่องเที่ยวตำบลกะปาง และนำเสนอให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำแนวนโยบายนี้ไปพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลกะปางต่อไป

2. ประโยชน์ต่อสังคม

เพื่อให้มีข้อมูลเชิงลึก ที่เที่ยงตรงทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งอาจนำไปใช้ในการพัฒนาธุรกิจและนำเสนอขอบเขตของกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามมิติใหม่ๆ เพื่อขยายโอกาสให้แก่ชุมชน สร้างรายได้ในท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของตำบลกะปาง ทั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบจะนำไปส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อมโยงของบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วน

3. ประโยชน์ต่อสถานที่

สถานที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านสภาพแวดล้อม และภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

นักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่ท่องเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกะโสมเหนือ ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และสำนักปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติวัดป่าเวฬุวัน (ถ้ำแรด) ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะให้มีการพัฒนา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ทำวิจัย ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2561 – เดือนกันยายน 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เพศ หมายถึง เพศของนักท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวเพศชายและนักท่องเที่ยวเพศหญิง

2. อายุ หมายถึง อายุของนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวในตำบลกะปางซึ่งแบ่งเป็น 6 ช่วง คือ ต่ำกว่า 20 ปี, 20-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี, 51-60 ปี และ 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวในตำบลกะปางซึ่งแบ่งเป็น 3 สถานภาพ คือ โสด , สมรส , หย่าร้าง

4. การศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดของนักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5. อาชีพ หมายถึง อาชีพที่ประกอบเป็นอาชีพหลักโดยพิจารณาได้จากอาชีพที่ใช้ระยะเวลาในการประกอบอาชีพมากที่สุดในรอบปีหนึ่งๆ โดยแบ่งอาชีพออกเป็น 8 กลุ่ม คือ เกษตรกรรม,

ค้าขาย, รัฐบาล/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัทเอกชน, ธุรกิจส่วนตัว, รับจ้าง, นักเรียน/ นักศึกษา และอาชีพอื่นๆ

6. รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นรายได้ที่ไม่ได้หักค่าใช้จ่าย ออกในแต่ละเดือนโดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท , 5,001 – 10,000 บาท , 10,001 – 15,000 บาท , 15,001 – 20,000 บาท , 20,001 – 25,000 บาท และมากกว่า 25,000 บาท

7. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในด้านแหล่งหรือ กิจกรรมท่องเที่ยว , ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว

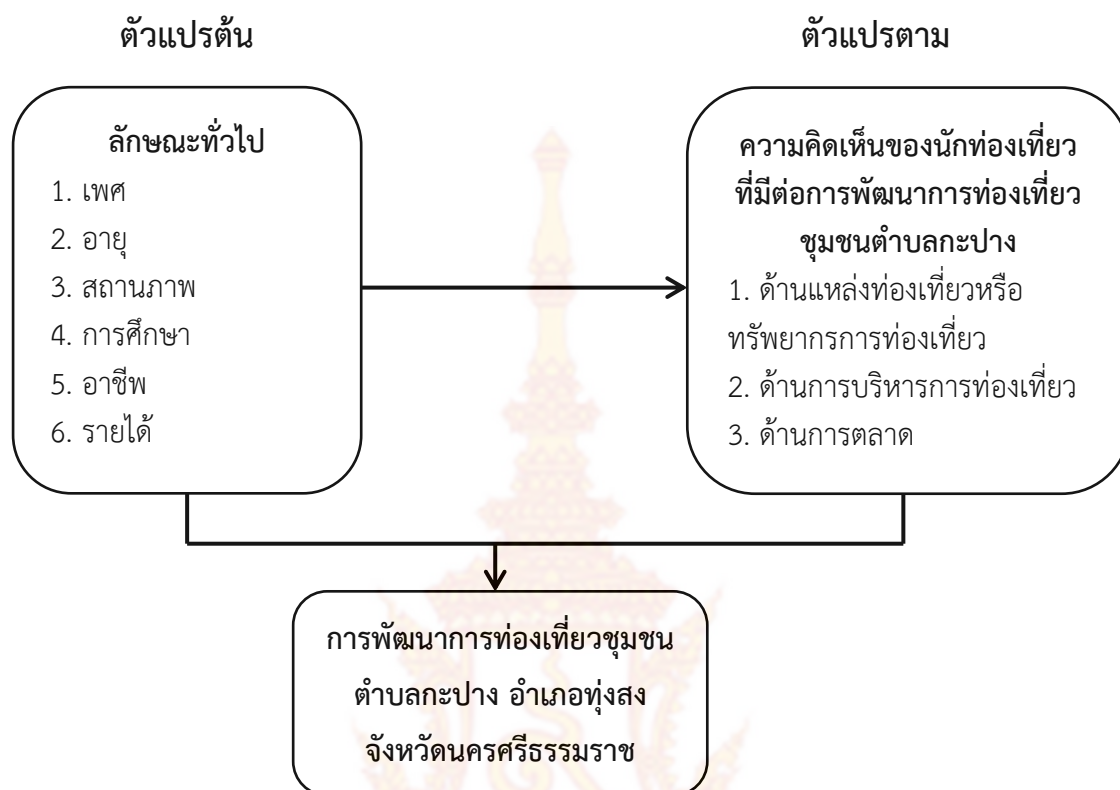
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน ทิศทางที่ดีขึ้นต่อการท่องเที่ยวบริเวณตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งในด้าน แหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว , ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว

9. ด้านแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและ กิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละประเภทจะมีภาระหน้าที่หลักแตกต่างกัน กล่าวคือ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีภาระหน้าที่หลักคือ การรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติ การเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาต้นน้ำลำธาร เป็นทรัพยากรที่ต้องเฝ้ากับคนท้องถิ่น สำหรับแหล่ง ท่องเที่ยวประเภทโบราณวัตถุสถานและศาสนามีภาระหน้าที่หลักคือ การดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม ในภาระหน้าที่ของงานวัฒนธรรมกิจกรรมประเพณี คือ การรักษากิจกรรมประเพณีของท้องถิ่นให้คงอยู่

10. ด้านการบริหารการท่องเที่ยว หมายถึง การบริหารการท่องเที่ยว ในส่วนของการกำกับ ดูแลการประสานงานทำความเข้าใจและกำกับให้การเติบโตของภาคบริการทางการท่องเที่ยวเป็นไป ในทิศทางที่เหมาะสม

11. ด้านการตลาด หมายถึง การตลาดที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องการจัดวางสินค้า วิธีการเสนอขายสินค้า เพราะการตลาดจะเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้ผู้ซื้อ (นักท่องเที่ยว) มาซื้อ สินค้า ดังนั้นในเชิงของการตลาดจะต้องมีการทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าสินค้าทางการท่องเที่ยวคือ อะไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน
5. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน
6. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด และรวบรวมข้อมูลเอกสารจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชน
5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว
6. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
7. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

การจัดการ เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่ม ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือ เป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การโดยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การชักนำ/การชี้นำ(Leading) และการควบคุม (Controlling) มนุษย์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร(2552) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการไว้ว่า การจัดการจะต้องประกอบด้วยคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันและผู้จัดการหรือผู้บริหาร คือ ผู้ที่ประสานทรัพยากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคนเงินสิ่งของและวิธีการต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมุ่งหวังว่าจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ศิริวรรณ และคณะ (2546) ได้กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่องและประสานงานกันซึ่งผู้จัดการต้องเข้ามาช่วยเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ประเด็นสำคัญของการจัดการมีลักษณะดังนี้

- 1) การจัดการสามารถที่ประยุกต์ใช้กับองค์การใดองค์การหนึ่งได้
- 2) เป้าหมายของผู้บริหารทุกคน คือ การสร้างกำไร
- 3) การจัดการเกี่ยวข้องกับผลผลิต (Productivity) ซึ่งหมายถึง ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness)
- 4) การจัดการนำมาใช้สำหรับผู้บริหารในทุกระดับชั้นขององค์การ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545, น.13) ได้ให้ความหมายของการจัดการ (Management) คือ กระบวนการในการประสานบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยทั่วไปในการบริหารมักจะอาศัยทรัพยากรหลักประเภทวัสดุ อุปกรณ์ คน เงิน และข่าวสารข้อมูล

สมยศ นาวิการ (2536, น.23) กล่าวว่า กระบวนการจัดการว่าเป็นกิจกรรมของการบริหารที่สำคัญ 4 อย่าง คือการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม รูปแบบของการบริหารดังกล่าวนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นเมื่อประมาณปลายศตวรรษที่สิบเก้า

สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2545, น.421) ได้กล่าวว่า กระบวนการจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใดโดยใคร นอกจากจะเป็นการลดความไม่แน่นอนแล้ว ยังทำให้สมาชิก ในองค์กรมีความมั่นใจในการทำงานทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพจัดการลำดับการทำงานที่ดีไม่ควรมีลักษณะตายตัว ต้องยืดหยุ่น ได้ตามสถานการณ์อาจมีการปรับปรุงแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนลำดับการทำงานได้เสมอ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

นราวุฒิ ระพันธ์คำ (2551) ได้กล่าวถึงการจัดการ หมายถึง ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหลายคนที่จะเข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำและไม่อาจประสบความสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545, น.211) ให้ความหมายการจัดการ คือ กระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหาร

Drucker (2005) เสนอเป็นหลักการว่ากระบวนการจัดการประกอบด้วย

กระบวนการที่หนึ่ง การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่การทำงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไร และดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้การวางแผนต้องควบคุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

กระบวนการที่สอง การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการมอบหมายงานให้บุคคลในแผนกหรือฝ่ายได้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เมื่อแผนกหรือฝ่ายประสบความสำเร็จก็จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จไปด้วยดี

กระบวนการที่สาม การเป็นผู้นำ (Leading) เป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายโดยการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดระดับผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่าภาวะงานเพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน

กระบวนการที่สี่ การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้และทำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545, น.17) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการในธุรกิจท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสมยิ่งไปกว่านี้ยังต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงรวมทั้งข้อจำกัดต่างๆของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ

Gulick และ Urwick (1973) เสนอเป็นหลักการว่า กระบวนการจัดการประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ หรือเรียกว่า POSDCORB ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือการกำหนดการไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ในการบริหารงานใด ๆ ก็ตามผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหลักที่สำคัญมูลฐานของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า แผนงานเป็นหลักและเป็นรากฐานของการปฏิบัติงานทั้งปวงถ้าปราศจากแผนงานแล้วเป็นการยากที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดี การวางแผนในการบริหารนั้นอาจจัดเป็นแผนระยะสั้นหรือแผนระยะยาวก็ได้รูปแบบของแผนงานควรประกอบด้วยวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวปฏิบัติและมาตรฐานของงาน ในการวางแผนนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า จะทำอะไร(What) จะทำอย่างไร (How) จะใช้เงินเท่าไร (How money) จะมอบหมายให้ใครทำ (Who) และจะกระทำเมื่อไร (When) นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม ดินฟ้าอากาศ ระบบของสังคม พฤติกรรมของบุคคลตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นที่ยึดถือของบุคคลในกลุ่มนั้นๆด้วย

2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดองค์การหรือหน่วยงานโดยการจัดแบ่งงานขององค์การหรือของหน่วยงานเป็นหน่วยงานย่อยพร้อมทั้งวัตถุประสงค์กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนกำหนดงานควบคุมและบังคับบัญชาในลักษณะหน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษาและหน่วยงานช่วยพร้อมทั้งกำหนดช่วงการบังคับบัญชาไว้ด้วย ซึ่งตามปกติช่วงการบังคับบัญชาจะอยู่ระหว่าง 3-15 หน่วยงาน การจัดองค์การเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะถ้ามีการจัดองค์การที่ดีจะช่วยให้เกิดความราบรื่นในองค์การนั้นในการจัดองค์การอาจแสดงไว้ในรูปของแผนภูมิองค์การ เพื่อให้เกิดการสื่อสารความเข้าใจในองค์การเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชา และการติดต่อ

3) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การดำเนินการบริหารงานบุคคล ซึ่งเป็นกระบวนการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาสู่หน่วยงาน มีการปฐมนิเทศและมอบหมายงานให้ทั้งบุคคลใหม่และบุคลากรเก่ามีการพิจารณาเรื่องความดีความชอบและสวัสดิการเนื่องจากคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารพึงเอาใจใส่ชีวิตความเป็นอยู่และความสุขความทุกข์ของผู้ร่วมงาน ดูแลผู้ร่วมงานของหน่วยงานให้อยู่ในสภาพที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีการมอบหมายงานใหม่เหมาะสมกับบุคคล และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร่วมงานโดยเสมอภาคกัน ในการบริหารงานบุคคลในปัจจุบันมีใช้อยู่ 2 ระบบ คือ

ระบบที่ 1 ระบบคุณธรรม (Merit system) เป็นระบบบริหารงานบุคคลที่ใช้หลักเกณฑ์ 4 ประการ คือ

- (1) หลักความเสมอภาค เช่น ใช้สิทธิสมัครสอบได้ทุกคน
- (2) หลักความสามารถ เช่น ให้ผู้สอบได้คะแนนสูงกว่าได้รับการบรรจุก่อน
- (3) หลักความมั่นคง เช่น ให้ผู้ร่วมงานได้รับความคุ้มครองเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่
- (4) หลักความเป็นกลางทางการเมือง เช่น ห้ามข้าราชการฝักใฝ่ทางการเมือง

ระบบที่ 2 ระบบอุปถัมภ์ (Patronage system) เป็นระบบบริหารงานบุคคลที่ตรงข้ามกับระบบคุณธรรมส่วนใหญ่จะใช้ระบบเครือญาติ หรือระบบพวกพ้อง

4) การอำนวยการ (Directing) เป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการบริหารและเป็นบทบาทที่สำคัญของนักบริหารเพราะการสั่งการและคำสั่งของผู้บริหารจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมขององค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งอาจจะเป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้การสั่งการเป็นการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการกำหนดให้ผู้ร่วมงานในการปฏิบัติงาน หรือดำเนินการในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นการตัดสินใจในการเลือกทางเดินขององค์กรก็ได้ ในการสั่งการนั้นผู้บริหารอาจสั่งการได้ 2 วิธีคือ การสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรและการสั่งการด้วยวาจาในการสั่งการนั้นมีข้อที่ควรคำนึงถึงคือ

1. การสั่งการนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรเพียงใด
2. ผู้บริหารมีข้อมูลผลการวิจัยและความคิดของนักวิชาการประกอบการตัดสินใจสั่งการเพียงใด

3. คำนึงถึงความสามารถของผู้รับคำสั่งด้วยหรือยัง

4. ปัจจัยเกื้อกูลและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

5. เป็นคำสั่งที่ชัดเจนและเกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้สั่งและผู้รับคำสั่งหรือไม่

5) การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือตำแหน่งที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการติดต่อสื่อสารภายในองค์กรเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กร หรือหน่วยงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรการประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การประสานงานเป็นขั้นหนึ่งของกระบวนการบริหารซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคในการส่งเสริมชักจูง ตักเตือน และช่วยเหลือให้ทุกหน่วยงานขององค์กร หน้าที่ขององค์กรเป็นจุดมุ่งหมายปลายทาง วัตถุประสงค์กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตามกำหนดเวลาและสถานที่ ตลอดจนผู้รับผิดชอบทำให้ผู้เกี่ยวข้องทราบว่าเป็นเวลาใด ใครทำอะไร ที่ไหน และทำอย่างไร เป็นการสะดวก ทุกฝ่ายในการติดต่อประสานงานเกี่ยวกับกระบวนการของการผลิตและผลผลิตต่อไป

Bartol, Martin, Tein, และ Matthew. (1998). กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการทำหน้าที่หลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การขึ้นนำและการควบคุมองค์กร

สาคร สุขศรีวงศ์ (2550) ได้ให้อธิบายถึง การจัดการใกล้เคียงกับ Bartol, Martin, Tein, และ Matthew. ว่าการจัดการ คือ การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางการจัดการ ซึ่งรวมถึงกิจกรรม 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การขึ้นนำ และการควบคุมองค์กร นอกจากกิจกรรมการจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว. (2549) ได้กล่าวว่าองค์กรประกอบ หรือกระบวนการจัดการประกอบด้วยหลัก 5 ประการ ได้แก่

- 1) การวางแผน (Planning) คือกระบวนการในขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายการวางกลยุทธ์ เพื่อให้การดำเนินการสามารถไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้โดยผ่านกระบวนการในการวิเคราะห์และการคาดการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรและปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตการวางแผนงานจะต้องคำนึงถึงการบูรณาการระหว่างระบบงานทุกระบบส่วน การวางแผนจึงเปรียบเสมือนแบบพิมพ์เขียวในการทำงานหรือเป็นแผนที่ในการนำทางการดำเนินงานสำหรับองค์กร

ทั้งนี้แผนการดำเนินงานต่างๆสามารถมีการปรับปรุงพัฒนาระหว่างการดำเนินการได้เพื่อบูรณาการและประสานความร่วมมือในด้านต่างๆให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นขั้นตอนในการวางแผนสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ขั้นตอนได้แก่

1.1) การกำหนดเป้าหมาย (Goal Identifying) เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงขององค์กร อันจะเป็นแนวทางในการนำไปสู่การกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์

1.2) การรวบรวมข้อมูล (Data Collecting) เช่น การสำรวจและคาดการณ์เพื่อให้ทราบถึงทรัพยากรและปัจจัยแวดล้อมต่างๆที่มีอยู่ในปัจจุบันและคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตการรวบรวมข้อมูลควรกระทำทั้งในเชิงกว้างและลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.3) การวิเคราะห์ (Analyzing) โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและอนาคตทั้งในด้านจุดอ่อนจุดแข็งโอกาสและความเสี่ยง (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดทิศทางวางแผนการดำเนินงานและการพัฒนาในด้านต่างๆ

1.4) การกำหนดแผน (Planning) กำหนดแผนหรือขั้นตอนการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ทั้งนี้แผนอาจมีหลายระดับตามความจำเป็นของระดับในการจัดการ เช่น แผนในเชิงกลยุทธ์ แผนโครงการ หรือแผนดำเนินงาน นอกจากนี้การกำหนดระยะเวลาของแผนงานจะต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้ เช่นแผนระยะยาว (อาจจะเป็น 5 ปี หรือมากกว่า) แผนระยะปานกลาง (ประมาณ 2-3ปี) และแผนระยะสั้น (แผนประจำปีแผนไตรมาสแผนประจำเดือน)

1.5) การดำเนินงานตามแผน (Implementing) คือ การนำแผนงานมาดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆที่กำหนดไว้

1.6) การประเมินผล (Evaluating) คือ การประเมินผลของแผนว่าเมื่อดำเนินงานตามแผนที่วางไว้แล้วสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้หรือไม่หากมีพบว่าแผนที่วางไว้มีข้อบกพร่องจะต้องทำการปรับปรุงแผน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนใหม่อีกครั้งจากนั้นจึงจะกลับเข้าสู่ขั้นตอนของการดำเนินงานตามแผนที่ปรับปรุงแล้วต่อไปทั้งนี้การประเมินผลจะต้องทำเป็นระยะๆ ควบคู่ไปตลอดการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) การจัดการองค์กร (Organizing) คือการออกแบบและกำหนดภาระงานออกเป็นกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงานโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1) การจัดทำโครงสร้าง

2.2) การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มงานต่างๆ

2.3) การระบุขอบเขตของตำแหน่งงานต่างๆ

3) การจัดตัวบุคคล (Staffing) คือ ภาระหน้าที่ในการบริหารบุคลากร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1) การเสาะหาและคัดเลือกบุคลากร เพื่อให้ได้มาซึ่งคนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับลักษณะงานต่างๆ ที่กำหนดไว้ในโครงสร้างองค์กร

3.2) การมอบหมายงานให้เหมาะสมบุคลากร โดยจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ หรือศักยภาพของแต่ละบุคคล หรือการยึดหลัก Put the Right Man on the Right Job

4) การสั่งการ (Leading) เป็นการชี้นำสั่งการหรือกำกับการทำงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ ซึ่งนับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดกระบวนการหนึ่งในการบริหาร โดยจะต้องสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นและความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนและกลุ่มคน และการมีจริยธรรม จรรยาบรรณ การเอาใจใส่ ความยุติธรรมในการบริหารงาน รวมถึงการมีทักษะในการสื่อสารเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถเอาชนะใจบุคลากรในองค์กร จะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเกิดผลสูงสุดในการทำงานและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

5) การควบคุม (controlling) การควบคุมถือเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้และป้องกันมิให้เกิดความเสียหายในด้านต่างๆ โดยการวัดผลงานที่เกิดขึ้นกับมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างที่ผิดแผกไปจากแผน หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นก็ต้องดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปกระบวนการจัดการคือ การดำเนินงานตามขั้นตอนตามลำดับ และการประสานบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยทั่วไปจะต้องตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด โดยใคร และในการจัดการจะอาศัยกิจกรรมของการบริหารจัดการที่สำคัญ 4 อย่างคือ การวางแผนการจําองค์การสั่งการและการควบคุมและจะต้องดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับนอกจากจะเป็นการลดความไม่แน่นอนแล้วยังทำให้องค์กรมีความมั่นใจในการทำงานทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพประสานการทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำและไม่อาจประสบความสำเร็จจากการแยกกันทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี ประกอบกับการจัดลำดับการทำงานที่ดีก็จะส่งผลให้การทำงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

เฉลิมชัย ปัญญาดีและคณะ (2547, หน้า 65) ได้กล่าวถึงการจัดการท่องเที่ยวชุมชนไว้ว่าชุมชนเป็นหัวใจหรือเป็นฐานสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่สมาชิกในชุมชนในขณะเดียวกันจะส่งผลให้สมาชิกในชุมชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนเกิดความตระหนักและร่วมกันดูแลรักษาให้ทรัพยากรท่องเที่ยวเหล่านั้นเกิดความยั่งยืนแก้ไขปัญหาลผลกระทบด้านการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

รุ่งรัตน์ ทองสกุล และคณะ (อ้างถึงในพจนานารถ กริ่งไกร(2545) 2549 ,หน้า 15) กล่าวว่ารูปแบบของการจัดการด้านการท่องเที่ยว

1. Strategy หมายถึง วัตถุประสงค์ การจัดลำดับความสำคัญ การควบคุม และขอบเขตของกิจกรรมต่างๆของการท่องเที่ยวที่จะต้องเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม
2. Structure หมายถึง โครงสร้างในองค์กรที่จะต้องมีการจัดลำดับขั้นและแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสม
3. System หมายถึง ระบบในการจัดการท่องเที่ยว รวมถึงการจัดการข้อมูล การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน การเงิน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การตลาด และอื่นๆโดยทุกระบบจะต้องมีการประสานความร่วมมือ และมีความสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

4. Staff หมายถึง บุคลากรฝ่ายต่างๆที่มีส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
5. Skill หมายถึง ทักษะในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
6. Style หมายถึง รูปแบบในการดำเนินงาน ซึ่งในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกัน
7. Share หมายถึง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวที่ดีที่สุด

มานิตย์ มณีธรรมและคณะ (2545 ,หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการจัดการท่องเที่ยวไว้ว่า การจัดการท่องเที่ยวก็คือ การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นการจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทาง ประสบความสำเร็จ

Adriana (อ้างถึงใน มานิตย์ มณีธรรมและคณะ, 2545 ,หน้า 10) กล่าวว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เป็นเครื่องมือที่มีอำนาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ได้อย่างมาก ถ้าการท่องเที่ยวมีการจัดการและบริหารที่ดี ก็จะสามารถใช้พื้นที่ที่เป็นทรัพยากรธรรมชาตินั้นได้โดยไม่ทำให้มันเสื่อมโทรมลง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีการวางแผนนโยบายที่ชัดเจน และมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นและเหตุผลของคนในท้องถิ่น นโยบายควรเจาะลงไปในแต่ละด้าน โดยพิจารณาปัจจัยที่สำคัญพื้นฐานของชุมชน การสร้างแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนตลอดไป การตอบสนองนั้นต้องไม่มีการกีดกันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ด้วย

สุจิตรา ภาพันธ์วิไลและคณะ (2550,หน้า 21-22) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนต้องเกิดจากจิตสำนึกร่วมของชุมชนที่ความคิดริเริ่มที่ตรงกันร่วมกันทำงานอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงรวมทั้งข้อจำกัดต่างๆของสังคมและสภาพแวดล้อมร่วมกันวางแผนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ คำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เข้ากับคุณภาพของการบริการเพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและชุมชน การจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน โดยมีการจัดตั้งองค์กรทางด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อเป็นแกนหลักขึ้นและเป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันทำงานอย่างมุ่งมั่นตั้งใจในระยะยาว โดยต้องสร้างจริยธรรมควบคู่ไปกับการเป็นนักธุรกิจที่ดียอมจะนำชุมชนสู่ผลสำเร็จที่ดีที่สุดสร้างความภูมิใจในตนเองและสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

สุภาวดี มีสิทธิ์และคณะ (2545, 12-13) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวไว้ว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว สามารถดำเนิน การบริหารจัดการได้ที่ทั้งนี้ในรูปแบบราชการหรือรูปแบบราชการกึ่งเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้มีความสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ในรูปแบบของการจัดการทางบริหารในแต่ละรูปแบบของทางราชการจะเสนอให้มีรูปแบบองค์กรรับผิดชอบที่ชัดเจน ส่วนในรูปแบบของราชการกึ่งเอกชนจะเสนอให้มีรูปแบบการพัฒนาองค์กรที่มีทิศทางรวมทั้งมีบทบาทในการบริหารการท่องเที่ยวด้วยตัวเอง”

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ,2543 หน้า 68 – 69 (อ้างถึงใน รุ่งรัตน์ทองสกุลและคณะ 2549 ,หน้า 14) กล่าวว่ากระบวนการในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวที่ควรจะดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบลว่ามี 5 ภารกิจหลักดังนี้

1. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์
2. การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นการสำรวจหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
3. การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
4. การบริหารแหล่งท่องเที่ยวเป็นการกำหนดแนวทางในการบริหารและจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
5. การรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

สรุป การจัดการการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีระเบียบแบบแผน โดยการร่วมมือจากทุกภาคส่วน ซึ่งจะมีการวางแผนงาน กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของผลการจัดการออกอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการให้กับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2549, หน้า 32-33) กล่าวถึงปัจจัยหลักสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องมีกระบวนการและองค์ประกอบหลักที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละประเภทจะมีภาระหน้าที่หลักแตกต่างกัน กล่าวคือ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีภาระหน้าที่หลักคือ การรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติ การเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาต้นน้ำลำธาร เป็นทรัพยากรที่ต้องเฝ้ากับคนท้องถิ่นสำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณวัตถุสถานและศาสนามีภาระหน้าที่หลักคือ การดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม ในภาระหน้าที่ของงานวัฒนธรรมกิจกรรมประเพณี คือ การรักษากิจกรรมประเพณีของท้องถิ่นให้คงอยู่

2. ด้านการบริหารการท่องเที่ยว ในส่วนของการบริหารการท่องเที่ยว คือ ส่วนของการกำกับดูแลการประสานงานทำความเข้าใจและกำกับให้การเติบโตของภาคบริการทางการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

3. ด้านการตลาด จำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องการจัดวางสินค้า วิธีการเสนอขายสินค้า เพราะการตลาดจะเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้ผู้ซื้อ (นักท่องเที่ยว) มาซื้อสินค้า ดังนั้นในเชิงของการตลาดจะต้องมีการทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าสินค้าทางการท่องเที่ยวคืออะไร

ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง, บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง, (2552). ได้เสนอ แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง “กลไกขับเคลื่อน”สู่

การท่องเที่ยวยั่งยืน ไว้ว่าชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต่างๆของเมืองหรือชนบท รวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” โดยมีการเรียนรู้การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนแล้ว จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายใน ชุมชนตลอดจนมีผลกระทบต่อภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับโดยจะเรียกชุมชนนี้ว่ากลุ่มชมรมสหกรณ์ บริษัทองค์กร ชาวบ้านเครือข่ายหรืออื่นๆที่มีความหมาย แสดงถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อ ผลประโยชน์ร่วมกันและด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่นๆในสังคมด้วยในด้านการจัดการการท่องเที่ยวแนวคิดชุมชนเข้มแข็งมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะหาก “กลไก” การจัดการมีความ เข้มแข็งก็จะสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างถูกทิศทางและก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบ น้อยที่สุดคณะอนุกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตภายใต้ คณะกรรมการนโยบายสังคมแห่งชาติได้กำหนดกรอบองค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็งไว้ดังนี้

- 1) บุคคลหลากหลายที่รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ
- 2) มีเป้าหมายร่วมกันและยึดโยงเกาะเกี่ยวกันด้วยประโยชน์สาธารณะและของสมาชิก
- 3) มีจิตสำนึกของการพึ่งตนเองรักษาเอื้ออาทรต่อกันและมีความรักท้องถิ่นรักชุมชน
- 4) มีอิสระในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ
- 5) มีการระดมใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
- 6) มีการเรียนรู้เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายและติดต่อสื่อสารกันหลายรูปแบบ
- 7) มีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 8) มีการจัดการบริหารกลุ่มที่หลากหลายและเครือข่ายที่ดี
- 9) มีการเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของชุมชนสืบทอดกันตลอดไปอีกทั้ง

คณะอนุกรรมการฯได้กำหนดลักษณะของชุมชนเข้มแข็งไว้ดังนี้

-สมาชิกของชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนและชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนา ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

-สมาชิกของชุมชนพร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของตนและชุมชนมีกระบวนการของ ชุมชนที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีของชุมชนภายใต้การสนับสนุนของผู้นำองค์กรชุมชน ในลักษณะเปิดโอกาสให้กับสมาชิกทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมโปร่งใสและพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ

-สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชนกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมร่วมคิด ตัดสินใจดำเนินงานติดตามและประเมินผลการแก้ปัญหาและการพัฒนาของชุมชนผ่านกระบวนการ ชุมชน

-สมาชิกชุมชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชนมีแผนของชุมชนที่ ประกอบด้วยการพัฒนาทุกๆด้านของชุมชนที่มุ่งการพึ่งตนเองเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกชุมชนทุกคน และมุ่งหวังการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนการพึ่งความช่วยเหลือจากภายนอกเป็นการพึ่งเพื่อให้ชุมชน สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุดไม่ใช้การพึ่งพาตลอดไป

-มีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาอาจเป็นหมู่บ้านชุมชนอื่นๆท้องถิ่นภาคราชการ องค์กรเอกชนนักธุรกิจนักวิชาการและอื่นๆในลักษณะของการมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้าน เศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้านหน่วยงานทั้งภาครัฐ

และเอกชนรวมไปถึงภาคีการพัฒนาต่างๆทั้งภายในและภายนอกประเทศจึงต้องผนึกกำลังดำเนินงาน การเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเองด้วยการกระตุ้นและสร้าง กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมรวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิดร่วมกันทำและมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวทั้งนี้ก็มีกิจกรรมหลัก ที่ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้แก่

1. การส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตโดย พัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนรวมกลุ่มกันร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบและร่วมรักษาผลประโยชน์ ของชุมชนด้วยตนเองรวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับวิถีคิดและวิธีการทำงานของบุคลากรภาครัฐ จาก“ผู้สั่งการ” เป็น“ผู้สนับสนุน” ในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง

2. การส่งเสริมกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในลักษณะ“ร่วมคิดร่วมทำและ ร่วมเรียนรู้” เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วยกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุน ชุมชนได้มีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชนการพัฒนา สวัสดิการสังคมและสวัสดิภาพของชุมชนการฟื้นฟูอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การค้นหาศักยภาพและการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนการจัดทำแผนความต้องการของชุมชน รวมทั้งการสร้างประชาคมภายในชุมชนและการสร้างเครือข่ายของชุมชน แนวคิดการพัฒนาอย่าง ยั่งยืนหนทางสู่การมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจสู่ชุมชนแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เข้ามามี บทบาทในกระแสการพัฒนาของประชาคมโลก

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (อ้างถึงใน รายวิชาการวางแผนและพัฒนากองท่องเที่ยว เทิดชาย ช่วย บำรุง, 2551) ได้ให้ ความหมายของการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไว้ว่าการวางแผนพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวคือ กระบวนการที่ทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ในขณะที่เดียวกันต้องอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและ สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย โดยใช้แหล่งท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยาวนาน ที่สุด และเกิดผลกระทบน้อยที่สุด

เทิดชาย ช่วยบำรุง (อ้างถึงใน รายวิชาการวางแผนและพัฒนากองท่องเที่ยว, 2551) กล่าวถึง การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวว่า “เป็นแนวคิดที่มุ่งดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงและ เสริมแต่งแหล่งท่องเที่ยวจากสภาพเดิมไปสู่สภาพใหม่ที่ดีขึ้น เหมาะสมกับความต้องการของ นักท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็ต้องอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวควบคู่กันไปด้วย”

สิริวัฒนา ไจมาและคณะ (2546, หน้า 11) กล่าวว่า การพัฒนากองท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ไม่ว่าในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม รวมทั้งตัวชุมชนในพื้นที่ ซึ่งความสำเร็จในการพัฒนากองท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อชุมชนในท้องถิ่นได้รับอำนาจตามกฎหมายให้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและกำหนด กลยุทธ์ ตลอดจนมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์, 2542 (อ้างถึงในชุกกลิ่น อุ๋นวิจิตร 2549 , หน้า 7-8) ได้ให้แนวคิดและปรัชญา ของการพัฒนากองท่องเที่ยวไว้ว่า แนวคิดและปรัชญาในการพัฒนากองท่องเที่ยวสอดคล้องกับทฤษฎี การพัฒนาเศรษฐกิจแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

1. กลุ่มทฤษฎีพัฒนาการสมัยใหม่ กลุ่มนี้มีความเชื่อว่าพัฒนาแหล่งไว้เพื่อรอนักท่องเที่ยว และเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาส่วนอื่นๆก็จะขยายตัวตาม จะเป็นลักษณะแบบทฤษฎีนิยม แต่เมื่อดำเนินการจริงๆผลลัพธ์กลับแตกต่างไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

2. กลุ่มทฤษฎีการพึ่งพาทฤษฎีนี้เน้นเรื่องการเผชิญหน้าของประเทศที่ร่ำรวยกับประเทศยากจนนักทฤษฎีจึงแนะนำให้พัฒนาตลาดภายในประเทศขึ้นมาสร้างกำแพงคุ้มครอง และปฏิรูปสังคม แนะนำให้ลดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดการลงทุนจากภายนอกและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศแทนและเน้นธุรกิจขนาดเล็กที่คนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของ

3. กลุ่มนีโอคลาสสิกการหันมาส่งเสริมบทบาทการสะสมทุนของภาคเอกชนเป็นหลักเน้นกลไกตลาดเสรีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและชักชวนนักลงทุนจากต่างประเทศ โดยรัฐเข้าไปมีบทบาทน้อยที่สุดแต่ทฤษฎีนี้ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมทั้งในแง่การกระจายรายได้ความขัดแย้งระหว่างคนรวยกับคนจนและความขัดแย้งระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่น

4. กลุ่มทฤษฎีพัฒนาบนทางเลือกใหม่คือการพัฒนาที่ถูกต้องควรเริ่มจากการทำให้ทุกคนมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างการพัฒนาจะต้องเริ่มจากระดับล่างสุดหรือรากหญ้า (a grassroots perspective) โดยเน้นให้คนในท้องถิ่นสามารถตัดสินใจกำหนดแนวทางของตนเองและจะต้องพัฒนาอย่างยั่งยืนประชาชนต้องมีส่วนร่วมดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในแนวนี้จึงเน้นที่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542 หน้า 58 (อ้างถึงใน รัชพงษ์ วงศาโรจน์และคณะ2550 ,หน้า 13-15) ขั้นตอนที่สำคัญสำหรับการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน 7 ขั้นตอนคือ

- 1) การจัดแบ่งเขตพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยว
- 2) การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวได้แก่จุดบริการข้อมูลข่าวสารสถานจอดรถสุขาถังขยะ เป็นต้น
- 3) การจัดกิจกรรมเสริมในแหล่งท่องเที่ยว
- 4) การประเมินขีดความสามารถรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละเขตพื้นที่การท่องเที่ยวเช่นความแออัดขยะมูลฝอยเสียงรบกวนมลพิษทางอากาศและน้ำการทำลายทรัพยากรธรรมชาติการรบกวนสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ท่องเที่ยว
- 5) การให้การศึกษาถึงผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อปลูกฝังให้ทุกๆฝ่ายเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 6) การจัดให้มีข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการรู้โดยอาจจัดตั้งเป็นศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว (Tourist Information Center)
- 7) การจัดหางบประมาณในการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวให้เพียงพอเพื่อทำให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ภราเดช พยัฆวิเชียร ,2539 (อ้างถึงในสันติปานน้อยและคณะ2550 ,หน้า13) กล่าวว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ความยั่งยืนจำเป็นต้องมีการพิจารณาทั้งมิติด้านเศรษฐศาสตร์สังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปโดยตลอดการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยทั่วไปหมายถึงการพัฒนาโดยการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันและไม่กระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ที่พึงมีในอนาคตหรืออีกความหมายหนึ่งก็

คือ การใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมหรือธรรมชาติในเชิงเศรษฐกิจในระดับที่ทำให้วัฒนธรรมหรือธรรมชาติยังคงสภาพอยู่ได้อย่างถาวร

ศรีพร สมบุญธรรม ,2536 (อ้างถึงในสันติปานน้อยและคณะ2550 ,หน้า14) กล่าวว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism Development) โดยลักษณะสำคัญ 6 ประการที่ประกอบขึ้นเป็นแนวคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประกอบด้วย

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาคควรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายใน ประเทศอย่างจริงจังก่อนการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
2. ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆ
3. ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว (Carrying Capacity)
4. ควรสนับสนุนให้มีการใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นเพื่อการก่อสร้างตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลผลิตต่างๆของคนในท้องถิ่น
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นรูปแบบที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุดเพื่อประโยชน์ระยะยาวของชุมชน
6. ควรมุ่งส่งเสริมรูปแบบของงานที่มีความน่าสนใจและได้รับผลตอบแทนสูงให้กับคนในท้องถิ่น

Fennell.1999:31 (อ้างถึงในพรณี จุฑานนท์และคณะ) กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ต้องรับผิดชอบต่อปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ

1. การท่องเที่ยวต้องส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
2. การท่องเที่ยวต้องเคารพในวัฒนธรรมท้องถิ่นและผลกระทบต่อวัฒนธรรมดังกล่าวน้อยที่สุด
3. การท่องเที่ยวต้องยอมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์มากที่สุด
4. นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจจากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว

สรุป การพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานจากทุกภาคส่วน ที่เข้ามากระทำการส่งเสริม พัฒนาศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยวให้ดีขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการไม่ส่งผลกระทบต่อคนในท้องถิ่น รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวด้วย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นกระบวนการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการวางแผน และกำหนดทิศทางท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยมุ่งเน้นสิ่งสำคัญไปที่ความยั่งยืนทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่าทุกคนในชุมชน คือ เจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวิถีการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นปัจจัยหรือต้นทุนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว และถูกคาดหวังว่าจะเป็นวิธีการจัดการการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่จะเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยเน้นกระบวนการมี

ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ในการจัดการและสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกต่อการดำเนินการทุกขั้นตอนในขณะเดียวกันก็ต้องก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจชุมชน และเป็น การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมกำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชนและชุมชน มีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือนโดยผู้วิจัยได้ ยกตัวอย่างความหมายจากงาน วิจัยต่างๆดังนี้

พจนานา สนวนศรี(2546) ได้มีความเห็นว่าเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การใช้ การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนา ชุมชน และมองการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม และการเมือง

Fennell (1999) ได้เสนอแนวคิดการท่องเที่ยวที่ไม่ช่วงชิงการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน หากแต่มุ่งตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นให้มากที่สุด ด้วย การใช้เทคโนโลยีในชุมชนเท่าที่จำเป็น ที่สำคัญยังต้องมีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันกับคน ในชุมชนFennell ยังได้เสนอคุณสมบัติที่สำคัญของการท่องเที่ยวชุมชนดังกล่าวว่า จะต้องประกอบไปด้วย 5 ประการ ได้แก่

1) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีผลกำไรตอบแทนมายังครอบครัวของสมาชิกในชุมชนในฐานะ การเปิดให้เป็นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวในชุมชนนั้นๆ โดยไม่ต้องผ่านนายหน้าใดๆ อันจัดเป็นการ สร้างรายได้ทางตรงแก่คนในชุมชน

2) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ชุมชนได้รับประโยชน์โดยรวมอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็นการสร้าง สาธารณูปโภค และการยกระดับความเป็นอยู่ที่มุ่งสร้าง " เพื่อสมาชิกในชุมชน" แต่ไม่ใช่"เพื่อ นักท่องเที่ยว"

3) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความตึงเครียดด้านสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนอัน เนื่องมาจากความพยายามนำความทันสมัยแบบตะวันตกเข้ามาสู่ชุมชน

4) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างจิตสำนึกในการเคารพและรักษาสิ่งแวดล้อม สังคม ตลอดจน วัฒนธรรมในชุมชนให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

5) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีงามระหว่างประเทศทั้งในระดับ นานาชาติ นานาภูมิภาค ที่ล้วนอยู่ภายใต้ขนานวัฒนธรรมโดยนัยนี้การท่องเที่ยวชุมชนต้องเป็นการ ท่องเที่ยวที่สอนให้นักท่องเที่ยวเคารพในความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม และไม่มองว่าใคร "เจริญกว่า" และใคร "ด้อยกว่า"

ชมพูนุท โมราชาติ (2551) กล่าวว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนต่างวัฒนธรรม บนฐานของต้นทุนทางธรรมชาติวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ชาวบ้านในชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นผู้มีบทบาทหลักในการจัดการควบคุม ดำเนินกิจกรรม การท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ของชุมชนเองสำหรับผู้ที่คิดจะนำแนวทางนี้ไปปฏิบัติจะต้องทำความเข้าใจ ศึกษารายละเอียด แนวคิด หลักการประสบการณ์จากการเรียนรู้ของชุมชน อื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ความ เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ หรือขยายผลการพัฒนาต่อไป

Giampiccoli และKalis (2012) ได้ชี้ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน(CBT) สามารถส่งเสริมการพัฒนาที่เกิดขึ้นใหม่ในเศรษฐกิจและได้ถูกนำมาใช้โดยโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกในการลดความยากจน จุดมุ่งหมายสำคัญของ CBT เป็นการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงความต้องการที่จะลดความยากจนที่มีการแบ่งในการพึ่งพาโครงสร้างขึ้นอยู่กับควบคุมของภาครัฐและเอกชน

รขพร จันทร์สว่าง (2546) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่าเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นชุมชนพื้นฐานที่สำคัญ คือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวของพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นด้วยการสร้างงานและการกระจายรายได้ ขณะเดียวกันก็ช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

พจนา สนวนศรี (2546) ได้ให้นิยามของการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมโดยกำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน

สินธุ์ สโรบล (2546) ได้กล่าวถึงลักษณะของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในประเด็นที่สำคัญคือชุมชนเป็นผู้ดำเนินการตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวิถีการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นปัจจัยหรือต้นทุนสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมรวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนไปถึงคนรุ่นลูกหลานพร้อมกันนี้ ต้องมีการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการท่องเที่ยว และเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่การคิดวางแผนดำเนินการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ การประเมินผลโครงการและการรับผลประโยชน์ โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิต และธรรมชาติ (2540) กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน คือการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมกำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน จากบทเรียนของการพัฒนาประเทศ โครงการพัฒนาหลายโครงการเป็นโครงการที่ดีแต่ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากมองที่โครงการเป็นตัวตั้งไม่ได้มองที่ประชาชนตั้งนั้นการให้บทบาทและความสำคัญของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืนในส่วนขององค์กรประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนเห็นว่าหากจะให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยั่งยืนต้องมองที่ชุมชนเป็นศูนย์กลางจึงเกิดแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้นการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT) คือการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมกำหนดทิศทางโดยชุมชนจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือนโดยมองว่าการท่องเที่ยวต้องทำงานครอบคลุม 5 ด้านพร้อมกันทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็น

เจ้าของและมีส่วนในการจัดการนอกจากนี้การท่องเที่ยวยังสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึง หรือต้องการเปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ให้มีการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการทรัพยากรและกระจายอำนาจการตัดสินใจโดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติและแวดล้อมและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน เมื่อชุมชนมาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวก็จะมีคำใหม่ๆเกิดขึ้น เช่น การท่องเที่ยวชุมชนการท่องเที่ยวโดยชุมชนการท่องเที่ยวผ่านชุมชนการท่องเที่ยวในชุมชนก็ขึ้นอยู่กับนิยามแห่งการสื่อความหมายต่อคำดังกล่าวแต่ที่แน่นอนก็คือ"ชุมชน"เป็นสิ่งที่ต้องถูกกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และอย่างไร คือการท่องเที่ยวโดยชุมชน "Community Based Tourism : CBT " ที่เหมาะสมอันจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและเห็นผล

วิระพล ทองมา และประเจต อำนาจ, 2547 สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของชุมชนสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมโดยชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการทรัพยากรกำหนดทิศทางการดำเนินกิจกรรม และโครงการต่างๆ อย่างครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการการกระจายอำนาจการตัดสินใจเป็นสิ่งความสำคัญของการจัดการที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน

1. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยชุมชน มี 7 องค์ประกอบ

1. เมืองค์กร/กลไก ในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

1.1 เมืองค์กร/กลไก ที่เกิดจากการรวมตัวของคนในชุมชน เพื่อเป็นแกนนำในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

1.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

2. มีระบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2.1 มีระบบบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน และกฎกติกาที่ใช้ในการบริหารการท่องเที่ยว และสามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาด้านอื่นๆ ของชุมชน

2.2 การเสริมศักยภาพของคนในกลุ่มท่องเที่ยวและชุมชน

2.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบและรูปแบบที่ใช้สำหรับบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

2.4 การตลาดและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างยั่งยืน

3. สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของชุมชน

3.1 สนับสนุนการพัฒนาชุมชน

3.2 กระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเป็นธรรมและสร้างโอกาสในการมีรายได้เสริม

4. ส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชน

4.1 กลุ่มท่องเที่ยวมีข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น

4.2 มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากภายในสู่คนภายนอก

- 4.3 มีกฎ กติกา และแนวทางเพื่อเคารพและปกป้องวัฒนธรรมชุมชน
- 4.4 กลุ่มท่องเที่ยวมีการส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู และสืบทอดวัฒนธรรม
- 1.5 มีส่วนในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน
 - 5.1 กลุ่มท่องเที่ยวมีข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 5.2 มีการออกแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
 - 5.3 จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 5.4 มีการป้องกัน จัดการ และแก้ไขปัญหาเฉพาะ
- 1.6 สร้างการเรียนรู้
 - 6.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการเรียนรู้ ความเข้าใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน ให้แก่ผู้มาเยือน
 - 6.2 สร้างจิตสำนึกและองค์ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งคนในชุมชนและผู้มาเยือน
 - 1.7 มีการบริการที่ดีและปลอดภัย ทั้งด้านที่พัก ยานพาหนะ นักสื่อความหมายท้องถิ่น เจ้าของบ้าน และการประสานงานที่ระหว่างกลุ่มในชุมชนเพื่อให้บริการ (เศรษฐกิจ สุทธิเศรษฐ. 2557 : 28)

2. ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน ความอยู่รอดของชุมชนขึ้นอยู่กับฐานทรัพยากรธรรมชาติวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน คนในชุมชนมีความเชื่อมโยงผูกพันกับทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน สร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนในการเผยแพร่ภูมิปัญญาในการจัดการทรัพยากร สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวให้ผู้มาเยือนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สร้างความร่วมมือของหน่วยงานในการทำงานเป็นพันธมิตรร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนสนับสนุนการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่บอกถึงอัตลักษณ์ความเป็นชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนจะทำให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและประยุกต์ให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการสืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้อย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับคนในชุมชนในการนำเสนอ “ของดี” ชุมชนให้คนภายนอกได้รับรู้ ทำให้เกิดการสืบค้น ถ่ายทอด และฟื้นฟูวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ชุมชนมีการบริหารจัดการและร่วมกันกำหนดว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอะไรบ้างที่ ชุมชนพร้อมในการนำเสนอและสร้างการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ตลอดจนมีแนวทางปฏิบัติตัวสำหรับนักท่องเที่ยว การที่มีนักท่องเที่ยวสนใจแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมคน ท้องถิ่นเป็นตัวกระตุ้นอีกทางหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ และมีชีวิตชีวาในการนำเสนอข้อมูลสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้กับนักท่องเที่ยวในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของตน ทำให้เยาวชนคนรุ่นหลังเห็นคุณค่าของชุมชนตนเอง

2.3 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาคน ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น หรือชาติพันธุ์ ความร่วมมือและความสามัคคีของคนในชุมชน การมีพื้นที่ทางสังคม ได้รับการยอมรับจากคนภายนอก เป็นหัวใจสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนช่วยให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมและกำหนดบทบาทของชุมชนต่อการท่องเที่ยว มีกระบวนการในการจัดการความรู้ภายในชุมชน สร้างระบบในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวภายในชุมชนโดยชุมชนเอง มีการพัฒนาทักษะและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ให้กับสมาชิกในชุมชนในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ให้คนในชุมชนมีความเชื่อมั่นในการนำเสนอปัญหาและความต้องการกับหน่วยงานภายนอก นำเสนอประสบการณ์และความสำเร็จในการพัฒนากับคนและหน่วยงานที่มาศึกษา-ดูงาน นอกจากนี้เป็นการพัฒนา “คนใน” แล้วยังให้การศึกษาแก่ “คนนอก” ด้วย

2.4 การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตคนท้องถิ่น การท่องเที่ยวเป็นการดึงคนจากภายนอกมาเรียนรู้ชุมชน แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนคือ วิถีชีวิตที่แตกต่าง วัฒนธรรมดั้งเดิม และแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ จุดดึงดูด คือ วิถีชีวิตที่เรียบง่ายและมีการดำรงชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นรายได้เสริมที่สามารถนำรายได้นั้นไปดำรงชีพ โดยที่คนในชุมชนยังคงดำเนินวิถีดั้งเดิมหรือเป็นการสร้างทางเลือกเรื่องรายได้ ให้กับบางครอบครัว ในการสร้างอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สร้างงานให้กับคนในชุมชนการท่องเที่ยว โดยชุมชน จัดสรรรายได้จากการท่องเที่ยวสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชนและสาธารณประโยชน์

3. การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

การพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ มีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมาก เป็นโอกาสในการกระจายรายได้สู่ชุมชนในชนบท และการจ้างงานในท้องถิ่น ภาครัฐ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชน โดยกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ได้ให้การสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นอิสระ โดยภาครัฐจะสนับสนุนด้านความรู้ ประสบการณ์ และงบประมาณอุดหนุนผ่านกลไกของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ ปัจจุบัน สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ได้ตั้ง “คณะกรรมการประสานงานเชิงบูรณาการระหว่างกระทรวงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์การพัฒนา” ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และคาดว่าจะเป็นการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เพราะเป็นการท่องเที่ยว แบบสร้างส่วนร่วมให้แก่ชุมชน สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างรายได้แก่เศรษฐกิจชุมชนของประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย ในด้านการตลาด การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ยังเป็นกลุ่มเฉพาะ (niche market) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (ธงชัย ภูวนาถวิจิตร, 2558 : 49)

ในการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมของโลก “Earth Summit” มีส่วนผลักดันให้เกิด ปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ที่ส่งผลให้เกิดกระแสการปรับเปลี่ยน รูปแบบการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลก จากการท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยมดั้งเดิม (Conventional Tourism) 1 สู่อการพัฒนา การท่องเที่ยวแบบมีทางเลือกใหม่ (Alternative Tourism) ประกอบด้วย

๑) กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๒) กระแสความต้องการท่องเที่ยวในด้านการศึกษาเรียนรู้ และ

๓) กระแสความต้องการพัฒนาคน

ดังนั้น แนวคิดการนำเสนอการท่องเที่ยวอันเป็นทางเลือกใหม่ จึงมีชื่อเรียกอย่างหลากหลาย เช่น Green Tourism, Sustainable Tourism, Conservation Tourism และ Responsible Tourism เป็นต้น การท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ซึ่งมีความพิเศษเฉพาะด้าน มีความสำนึกในสิ่งแวดล้อม และสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะราย เฉพาะกลุ่ม ได้รับความนิยมแพร่หลายที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) โดยเน้นให้นักท่องเที่ยว ได้มีการศึกษา เรียนรู้ ได้รับประสบการณ์ ที่ประทับใจ น่าจดจำ เพื่อยกระดับความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลก ด้วยเหตุนี้ โครงการประสานงานวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) จึงได้ให้ความสำคัญกับบทบาทของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวของตนเอง และกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยได้ประมวลและให้นิยามความหมายของ การท่องเที่ยวโดยชุมชน Community – based Tourism หมายถึงทางเลือกในการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเข้ามากำหนดทิศทางของการท่องเที่ยว

บนฐานคิดที่ว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและมีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยว โดยการนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต และ วิถีการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุน หรือปัจจัยในการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้ และบทบาทที่สำคัญ ในการดำเนินงาน ตั้งแต่ การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน การสรุปบทเรียน และมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่รุ่นลูกหลาน และเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น โดยคำนึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

พฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป (Conventional tourists' behaviours) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการนำเที่ยวแบบดั้งเดิม แบ่งได้เป็น 5 ลักษณะสำคัญ คือ

1. อุปนิสัยในการท่องเที่ยว รักสบาย ระมัดระวัง ไม่ชอบเสี่ยง ไม่หลากหลาย
2. แรงจูงใจในการเดินทาง ชอบไปชายทะเล เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน
3. ความถี่ในการเดินทาง เดินทางช่วงวันหยุดและฤดูกาลท่องเที่ยว
4. การจัดการ เดินทางเป็นกลุ่มใหญ่ ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวช่วยอำนวยความสะดวก
5. ความต้องการ กินอาหารในโรงแรม อาหารจานด่วน กิจกรรมบันเทิงยามราตรี

พฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ (Alternative tourists' behaviours)**

พฤติกรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ จะมีความแตกต่างของพฤติกรรมและการเลือกใช้บริการต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวที่มีนัยสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. อุปนิสัยในการท่องเที่ยว รักผจญภัย ใฝ่รู้ มีการศึกษา ชอบทดลอง
2. แรงจูงใจในการเดินทาง หาประสบการณ์ มองหาโอกาสทางธุรกิจ สนใจวัฒนธรรม
3. ความถี่ในการเดินทาง เดินทางตามสะดวก ไม่เดินทางตามฤดูกาล

ท่องเที่ยว

เป็นการรับช่วงงานบริการลูกค้า โดยรับงานจากบริษัทนำเที่ยวในส่วนกลาง ทางบริษัทนำเที่ยวจะจัดการจัดรายการนำเที่ยวให้เสร็จสรรพไว้แล้ว ผู้ประกอบการนำเที่ยวท้องถิ่นเป็นเพียงผู้จัดบริการต่าง ๆ ให้ลูกค้าตามที่บริษัทนำเที่ยวได้แจ้งไว้ให้แก่ลูกค้า

2. การบริการแบบขายตรง (Direct sales)

การบริการแบบขายตรง เป็นการบริการสำหรับลูกค้าที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นเป็นกลุ่มย่อยหรือตามลำพัง และประสงค์ใช้บริการนำเที่ยวที่จุดหมายปลายทาง ที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะคอยอำนวยความสะดวกให้ระหว่างเดินทาง พร้อมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่ลูกค้าต้องการ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชน

เทพรัตน์ จันทพันธ์ และวิวัฒน์ ฤทธิมา, 2556 การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมมีการกำหนดทิศทางร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ซึ่งขับเคลื่อนโดยชุมชนดำเนินการจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชนและชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือนและสนใจจะเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการจัดการของชุมชนและชุมชนเป็นเจ้าของ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยใช้การสร้างเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึง หรือต้องการเปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างให้มีการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการทรัพยากร และกระจายอำนาจการตัดสินใจโดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติแวดล้อม และใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น

พจนนา สวนศรี (2546) ได้สรุปกระบวนการเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชนไว้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเรื่องของการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนท้องถิ่นและผู้มาเยือน หรือนักท่องเที่ยวใน การที่จะดูแลรักษาทรัพยากรด้านต่างๆ ของชุมชนที่มีอยู่แล้วตลอดจนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนอันเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน เพื่อประโยชน์แก่ชุมชนมี องค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1) องค์กรประกอบด้วยศักยภาพของคนต้องเริ่มที่คนในชุมชนที่จะต้องรู้จักรากเหง้าของตนเองให้ ดีเสียก่อนเพื่อความพร้อมในการบอกเล่าข้อมูลและคนในชุมชนต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้มีความ สามัคคี ทำงานร่วมกันได้องค์ประกอบที่สำคัญ “คน” จะต้องสร้างการเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนของ ตน ด้วยการสร้างวัฒนธรรมการเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานของตนและมีการยกย่องเชิดชู ผู้ที่ สามารถทำได้ดี มีความสามารถ และการให้ทุกคนได้มีโอกาสในการเสนอความเห็นร่วมในการกำหนด แนวทางกลยุทธ์ขององค์กร และนำเสนออุปสรรคต่างๆ ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ ผู้บริหารต้องการจำเป็นต้องประกอบไปด้วย

1.1 การกำหนดและแบ่งปัน วิสัยทัศน์คุณค่ากลยุทธ์ตัวแทนของชุมชนจะต้องสามารถเข้า มาร่วมรับฟังเสนอความเห็นในการกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์ตั้งแต่ต้นเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจอนาคตของชุมชนร่วมกัน

1.2 การเข้าถึงข้อมูลของคนในชุมชนเพื่อให้การทำงานของชุมชนมีประสิทธิภาพได้ดีกว่าเดิม ชาวบ้านหรือตัวแทนชุมชนจะต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลที่มีความจำเป็นเฉพาะเจาะจงได้ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้โดยตรง

1.3 การฝึกอบรม ชุมชนจะต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้งาน และจะต้องมีการติดตามประเมินผลผู้เข้าร่วมอบรมว่าผลจากการผ่านการอบรมแล้วผู้เข้าร่วมมีประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้นอย่างไรและควรมีการยกย่องเชิดชูผู้เข้ารับการอบรมที่ดีเด่น สิ่งสำคัญคือต้องมีการจัดฝึกอบรมและทดสอบทักษะความสามารถของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีการมอบใบประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ที่สอบผ่านการอบรมทุกคน

1.4 การสร้างวัฒนธรรมแห่งความคิดสร้างสรรค์และการเปิดโอกาสให้กับคนรุ่นใหม่การสร้างวัฒนธรรมแห่งความคิดสร้างสรรค์สำหรับคนรุ่นใหม่สิ่งนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญมากของการพัฒนาบุคลากรและการเพิ่มศักยภาพของคนภายในชุมชนเพราะการที่ชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ ต้องมาจากการที่คนในชุมชนมีความสามารถสูง มีความคิดสร้างสรรค์ และได้นำศักยภาพที่ซ่อนอยู่ออกมาใช้งานอย่างเต็มที่ ซึ่งสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาและถือว่าเป็นต้ององค์ประกอบด้านศักยภาพคนคือ หลักการทำงานการท่องเที่ยวโดยชุมชนกล่าวคือ การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งขององค์กรในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันในภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้เข้าไปมีบทบาทในการสร้างคุณภาพใหม่ของการท่องเที่ยวให้มีความหมายมากกว่าการพักผ่อน ความสนุกสนาน และความบันเทิงหากได้เปิดมิติของการท่องเที่ยวเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเคารพคนในท้องถิ่นจากแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มองชุมชนเป็นศูนย์กลางหรือฐานเพื่อกำหนดทิศทางแผนงานแผนปฏิบัติการของตนเองโดยดำเนินการพร้อมกันทั้งด้านการเมืองเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมนั้นจึงทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ การพัฒนาแบบองค์รวมและเกี่ยวกับกลุ่มคนต่างๆ มากมาย เมื่อมองในบริบทของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวจึงควรต้องมีหลักการร่วมกันดังนี้

-การท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องมาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ชุมชนได้มีการวินิจฉัยวิเคราะห์สภาพปัญหา ผลกระทบการท่องเที่ยวอย่างรอบด้านแล้ว ชุมชนร่วมตัดสินใจลงมติที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ชุมชนเห็นสมควร

-สมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมทั้งการคิดร่วมวางแผนร่วมทำกิจกรรมร่วมติดตามประเมินผลร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันและรับประโยชน์ร่วมกัน-ชุมชนต้องการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม เป็นองค์กร หรือจะเป็นองค์กรชุมชนเดิมที่มีอยู่แล้วเช่นกัน องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ก็ได้ เพื่อกลไกที่ทำหน้าที่แทนสมาชิกทั้งหมดในระดับหนึ่งและดำเนินการด้านการกำหนดทิศทางการนโยบายการบริหารการจัดการ การประสานงาน เพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของสมาชิกในชุมชนที่เห็นร่วมกัน

-รูปแบบเนื้อหากิจกรรมของการท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องคำนึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีศักดิ์ศรีมีความเท่าเทียมกันมีความเป็นธรรมและให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจการเมือง สังคม และวัฒนธรรมในเชิงสร้างสรรค์และลดผลกระทบในเชิงลบ

-มีกฎ กติกาที่เห็นร่วมจากชุมชน สำหรับการจัดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน และสามารถกำกับดูแลให้เป็นไปตามกติกาที่วางไว้

-ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยวสมาชิกในชุมชนชาวบ้านทั่วไปและนักท่องเที่ยวควรมีกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกันและกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการทำงานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ถูกต้องเหมาะสม และมีความชัดเจน

-การท่องเที่ยวโดยชุมชน จะต้องมีความรู้พื้นฐานที่มาจากข้อตกลงร่วมภายในชุมชนด้วย เช่น ความสะอาด ความปลอดภัย การกระจายรายได้ที่เป็นธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาร่วมกันถึงขีดความสามารถในการรองรับ

-รายได้ที่รับจากการท่องเที่ยวมีส่วนไปสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและรักษาสิ่งแวดล้อม

-การท่องเที่ยวจะไม่ใช่อาชีพหลักของชุมชน และชุมชนต้องดำรงอาชีพหลักของตนเองไว้ได้

ทั้งนี้หากอาชีพของชุมชนเปลี่ยนเป็นการจัดการท่องเที่ยว จะเป็นการทำลายชีวิตและจิตวิญญาณดั้งเดิมของชุมชนอย่างชัดเจน

-องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้และพร้อมจะหยุดเมื่อเกินความสามารถในการจัดการซึ่งสิ่งเหล่านี้หากมองในแง่ความพร้อมของชุมชนและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวในมิติของชุมชนแล้ว การท่องเที่ยวโดยชุมชนจะเป็นไปได้ด้วยดีนั้นยังต้องพิจารณาจากมิตินอกชุมชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ การตลาดนโยบายรัฐที่เข้ามาสนับสนุนและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

สรุปได้ว่าชุมชนจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน คือการที่ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถ ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ และมีเป้าหมายอยู่ที่การอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและจำเป็นจะต้องเข้าใจหลักการทำการท่องเที่ยวโดยชุมชนในแง่ความพร้อมของชุมชนและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวในมิติของชุมชน จะต้องนำหลักการทำงานข้างต้นมาดำเนินการให้เกิดรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญคือ การพิจารณาจากมิตินอกชุมชนที่เกี่ยวข้องได้แก่การตลาด นโยบายรัฐที่เข้ามาสนับสนุน และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว มาเสริมในหลักของการทำเพื่อก่อให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเข้มแข็งและสามารถนำหลังการนี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนตนเองมากที่สุด

พจนานุกรม 2546, น.189-190 ได้กล่าวไว้ว่าดังนี้

ขั้นที่1 ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวให้ชุมชนในการพิจารณาทั้งด้านบวกและลบของการท่องเที่ยวซึ่งในขั้นตอนนี้อาจจะมีเฉพาะผู้นำหรือกลุ่มสนใจ

ขั้นที่2 สร้างการมีส่วนร่วม เป็นการดึงเอากลุ่มที่สนใจการท่องเที่ยวโดยชุมชน และกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มออมทรัพย์ และผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำทางธรรมชาติดมาพูดคุยเรื่องผลดี-ผลเสียอีกครั้งเพื่อให้เขาเหล่านั้นได้ร่วมกันตัดสินใจเรื่องนี้ร่วมกัน

ขั้นที่3 ศึกษาชุมชนร่วมกับชาวบ้าน โดยการทำงานร่วมกับชาวบ้านเพื่อศึกษาในหัวข้อดังนี้

หัวข้อที่ 1 การสำรวจทางกายภาพ

-ทำแผนที่รอบนอก (แสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและที่ดินทำกิน)

-แผนที่รอบในหมู่บ้าน(แสดงที่ตั้งของบ้านเรือนทรัพยากรคนสร้างและทรัพยากรธรรมชาติ)

หัวข้อที่ 2 ศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน

-ศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว

-ศึกษากลุ่มต่างๆ ในชุมชน ซึ่งผลการศึกษานี้จะทำให้เห็นศักยภาพข้อจำกัดของชุมชน และปัญหาของชุมชนร่วมกัน

ขั้นที่4 วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันทั้งในด้านศักยภาพ ข้อจำกัด โอกาสและความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้จะทำให้ชุมชนได้มองเห็นได้ด้วยตนเอง และสามารถเชื่อมโยงเรื่องท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้ การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้จะทำให้เกิดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและอาจพบว่าเพื่อแก้ปัญหาให้ตรงจุด อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้เรื่องการท่องเที่ยวเลยก็เป็นได้

ขั้นที่5 ร่วมกันพัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน อาทิ

-รวบรวมองค์ความรู้ ซึ่งแต่ละชุมชนจะแตกต่างกันออกไปมีเอกลักษณ์เฉพาะชุมชน เช่นบางชุมชนเด่นด้านการพัฒนาชุมชน บางชุมชนเด่นระบบการจัดการนิเวศที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เหมาะสมเป็นต้น ซึ่งชุมชนต้องร่วมกันดึงเอกลักษณ์ให้เห็นร่วมกันก่อนนำเสนอการเผยแพร่ออกไป

-ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมสอดคล้อง ปลอดภัย ไม่ทำลายระบบนิเวศเดิมมากนัก เช่น การปรับทางเดินในป่าเขา เป็นต้น

-ปรับปรุงบ้านพักและความสะอาดภายในชุมชนให้เป็นมาตรฐานของชุมชนแต่ละแห่งที่ตกลงร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการของชุมชน ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น นักสื่อความหมาย การสร้างเวทีเรียนรู้กับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเห็นความสามารถของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยวทั้งความพร้อมจำนวนบุคลากรและขีดความสามารถในการรองรับทั้งพื้นที่ทางธรรมชาติ และรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

ขั้นที่6 วางรูปแบบการบริหารจัดการในขั้นตอนนี้จะเป็นการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาทำงานหรืออาจใช้องค์กรที่ชุมชนมีอยู่เดิมแต่เพิ่มเติมบทบาทหน้าที่ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยว โปรแกรมและราคาการจัดสรรผลประโยชน์ สู่ชาวบ้านและชุมชน และมาตรการในการป้องกันผลกระทบ โดยอาจจะเป็นการสร้างกฎกติกา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติทั้งชาวบ้านและนักท่องเที่ยว

ขั้นที่7 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้รับรู้และช่วยให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจ

ขั้นที่8 ทดลองดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในขั้นตอนนี้อาจมีการจัดท่องเที่ยวนำร่อง เพื่อทดสอบความพร้อมของชุมชนโดยการเชิญบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่มีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องกับท่องเที่ยว โดยชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นทิศทางต่อไปในอนาคต

ขั้นที่9 ประเมินผลในขั้นตอนประเมินผลอาจแยกออกมาเป็น 2 ส่วนคือการประเมินผลและสรุปบทเรียนหลังเสร็จกิจกรรมทุกครั้งและการประเมินผลเป็นช่วงๆทุกๆ 3-6 เดือน เป็นต้น ซึ่งการประเมินผลจะช่วยให้เกิดการทบทวนตนเอง และแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่10 พัฒนาองค์กร

-การฝึกอบรม เช่น การบริหารจัดการ การสร้างการมีส่วนร่วม การสื่อความหมาย เป็นต้น

-การศึกษาดูงาน สำหรับแกนนำองค์กรชุมชนเพื่อจัดการท่องเที่ยว เพื่อเสริมโลกทัศน์ พัฒนาศักยภาพการบริหาร การจัดการในชุมชนอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายๆ กัน เพื่อเป็นตัวอย่างนำไปประยุกต์หรือเป็นบทเรียนที่ชุมชนต้องพึงระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้และวางมาตรการป้องกันไว้แต่เริ่มแรก

สรุปได้ว่าการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว เป็นการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเพื่อนำเสนอตัวอย่างในการบริหารจัดการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการร่วมมือในการพัฒนาซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยว นอกจากปลูกสำนึกของชุมชนแล้วยังเป็นการสร้างจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนที่ได้เข้ามาเยี่ยมชม

3) องค์กรประกอบด้านการจัดการเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนักที่จะทำอะไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเกิดความยั่งยืนสมดุลในกลุ่มคนหมู่มาก ดังนั้นชุมชนที่จะสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Communitybased Tourism : CBT)ได้ต้องเป็นชุมชนที่มีผู้นำที่เป็นที่ยอมรับ มีความคิด มีวิสัยทัศน์ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งยังต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีการพูดคุยกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมชุมชนรู้ว่าพื้นที่ของตนจะมีรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะมีการกระจาย จัดสรรรายได้อย่างไรทั้งหลายทั้งปวงที่กล่าวมานั้นสิ่งสำคัญที่สุดของชุมชน ก็คือการมีส่วนร่วมอันหมายรวมถึงร่วมในทุกๆสิ่งทุกอย่างเพื่อส่วนรวมสิ่งสำคัญที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาและถือว่าจำเป็นต่อองค์กรประกอบนี้คือกระบวนการทำงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวและการประเมินความเป็นไปได้ของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการดังนี้

3.1) กระบวนการทำงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเป็นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาที่ค่อยเป็นค่อยไป ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้การทำงานท่องเที่ยวชุมชนร่วมกัน เน้นความเข้าใจในบริบท ลักษณะปัญหาของชุมชนซึ่งกระบวนการนี้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการทำงานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ที่สามารถพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนที่จะทำงานด้านการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนหากชุมชนมีความพร้อมมีปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีบทบาทจัดการการท่องเที่ยวแล้วนั้นผู้นำชุมชนและแกนนำที่หลากหลายตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ฯลฯ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริการส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นต้น ร่วมกันประชุมสัมมนาเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นการผนึกกำลังความคิดสร้างสรรค์ ประสานแนวคิดของทุกคนให้เห็นเป็นภาพเดียวกัน ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และนำวิสัยทัศน์ที่ได้มากำหนดเป็นเป้าหมาย เป็นทิศทางของการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในระยะต่อไป

พจนานุกรม, 2546 ได้กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้องกับคนภายนอกตั้งนั้นทักษะ ความรู้ความชัดเจน การจัดการให้เหมาะสมจึงเป็นเรื่องที่ชุมชนเองยังมีความกังวลอยู่พอสมควร แม้ว่าจะมีปัจจัยที่เอื้อและการสนับสนุนจากภายนอกพอสมควรแต่ชุมชนเองต้องสามารถคาดการณ์และประเมินว่าวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์ของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไรโดยการร่วมกันอภิปราย ระดมความคิดเห็น จากชุมชนให้กว้างขวางจนสามารถสรุปด้วยมติของชุมชนเอง ซึ่งมีองค์ประกอบการประเมินอยู่ 7 ประการด้วยกัน คือ

-ผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชน สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก และสภาพปัญหาชุมชนตลอดจนมองแนวทางแก้ไขปัญหาก็ได้แบบชัดเจน และมองกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่ง หรือกิจกรรมร่วมเชื่อมต่อกับทิศทางแก้ไขปัญหาก็ได้โดยภาพรวมของชุมชนได้ แล้วจึงได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์เป้าหมายการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

-การมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งหมดเนื่องจากเป็นเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับสิทธิของชุมชนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมชุมชนที่ชุมชนต้องมีการคิดไตร่ตรองวินิจฉัย และร่วมตัดสินใจจะเปิดหมู่บ้านรองรับอย่างไร ควรเป็นรูปแบบใด ใครบ้างที่เกี่ยวข้อง ใครมีบทบาทจัดการอย่างไร และภายหลังนักท่องเที่ยวกลับแล้วมีการลดผลกระทบอย่างไรด้วยวิธีการใด ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์ภายในชุมชน

-ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรภายในชุมชนเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมนี้หรือผลักดันให้องค์กรชุมชนอื่นที่พิจารณาแล้วว่า มีความพร้อมทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์กรนั้นๆแต่ทั้งนี้การดำเนินการขององค์กรต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใสเพราะมีผลประโยชน์ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

-การพิจารณาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นหรือของดีในชุมชนเพื่อจัดปรับเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องต่อชุมชนส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้น้อยที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

-ความพร้อมของผู้ที่สนใจจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว จะมีบทบาทหลากหลายมากขึ้นคือจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาหารการดูแลความปลอดภัยการนำพานักท่องเที่ยว การสื่อความหมายและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต้องไม่ใช่กระจุกตัวอยู่เฉพาะกลุ่มแกนนำภายในชุมชนเท่านั้นควรมีระบบกระจายที่ทั่วถึงและเป็นธรรม

-การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อสามารถจัดปรับกระบวนการให้เหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้นและร่วมแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องตลอดจนการลดผลกระทบของการท่องเที่ยวในครั้งต่อไป

-ประสบการณ์ทักษะในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ต้องบูรณาการความต้องการความเพ็ดเพลิน ความตื่นตัวและการเรียนรู้ ให้เป็นโปรแกรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่จากแนวคิดด้านการประเมินความเป็นไปได้ของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนนี้

สรุปได้ว่าเป็น การคาดการณ์ และประเมินว่า วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไรซึ่งมีองค์ประกอบการประเมินอยู่ 7 ประการข้างต้น

4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมกล่าวคือ การที่ประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีการแสดงทัศนะ ผ่านการสื่อสารการพูดคุยการสื่อความคิดเห็น การแก้ปัญหา รวมถึง

การหาทางแก้ไขปัญหาต่างๆจากการระดมความคิดจากประสบการณ์ของนักวิชาการท้องถิ่นการร่วมกันคิดวางแผนดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน สร้างกฎระเบียบของชุมชนทางด้านต่างๆ เพื่อให้คนในชุมชนรวมถึงผู้มาเยือนปฏิบัติตาม ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมที่เป็นอิสระโดยความสมัครใจจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาซึ่งไม่ได้หมายถึงการให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของรัฐตามที่รัฐกำหนดแต่หมายถึง การให้ประชาชนกลุ่มชุมชนร่วมกันคิดและตัดสินใจกำหนดทิศทางทางการชุมชน และร่วมปฏิบัติตามแผนของชุมชนและรับประโยชน์ร่วมกัน แต่อย่างไรก็ตามหากมีองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมที่สามารถเอื้ออำนวยให้ทุกคนคิดและแสดงออกโดยอิสระก็จะเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งยังก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และก่อให้เกิดพลังที่จะนำชุมชนไปสู่ความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายของชุมชนร่วมกัน วีระพล ทองมา, 2547, น.17-22) ได้แก่

5.1) ผลกระทบด้านบวกส่งผลให้ชุมชนมีจิตสำนึกเกิดการพัฒนาตนเองพึ่งพาตนเอง คิดเป็น ทำเป็นมีความพยายามในการเรียนรู้พัฒนาเกิดรายได้เพิ่มขึ้นมีการรวมตัวกันสร้างความเข้มแข็งในชุมชนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามความคาดหวังและความพยายามที่จะดำเนินการเพื่อให้เป็นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านเศรษฐกิจ

2) ด้านสังคมวัฒนธรรม

3) สิ่งแวดล้อมและสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนคือการรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาสืบสานสืบทอด ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์ได้เกิดความรักความภาคภูมิใจในความรู้สึกเป็นเจ้าของมีส่วนร่วมในทรัพยากรของชุมชนและเกิดกระบวนการเรียนรู้การทำงานร่วมกันในที่สุด

5.2) ผลกระทบด้านลบเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อาทิจำนวนขยะที่เพิ่มมากขึ้นจากนักท่องเที่ยวการใช้ระบบนิเวศธรรมชาติการรับวัฒนธรรมที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว เกิดกระแสการเลียนแบบ มีความขัดแย้งทางความคิดเสียความเป็นส่วนตัวในการที่จะต้องรองรับนักท่องเที่ยวและที่สำคัญคืออาจถึงกับสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหากมีการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมากเกินไป ทั้งนี้กล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนคือเครื่องมือในการพัฒนาโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึง หรือต้องการเปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ให้มีการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรและกระจายอำนาจการตัดสินใจโดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน แต่จากการที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีจำกัดไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นซึ่งผู้ดูแลหรือเป็นเสมือนเจ้าของก็คือประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆจะมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างไร เพราะทรัพยากรทุกอย่างต้องมีข้อจำกัดในการใช้ทั้งสิ้น อย่่างไรคือการใช้้อย่างยั่งยืนและเป็นไปได้หรือไม่ ที่จะดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและควรทำอย่างไรเมื่อชุมชนกลายเป็นสินค้าหรือเครื่องมือที่เป็นทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในขณะเดียวกันเป็นสิ่งที่ทำลายและละเลยต่ออ่อนอย่างยั่งยืนเสมือนกับการที่ต้องคำนึงถึงความรู้สึก ความยินดีของผู้เกี่ยวข้อง

ทั้งยังเป็นผู้ที่ถูกกล่าวอ้างถึงอยู่ตลอดเวลาในการที่รัฐบาลจะดำเนินการพัฒนาใดๆ จึงต้องให้ความสำคัญต่อชุมชนในระดับต้นๆ และชุมชนต้องได้รับประโยชน์อยู่เสมอ

ดังนั้นจากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าชุมชนจะต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของการท่องเที่ยว โดยชุมชนเพื่อสามารถแนะนำชุมชนตนเองที่ถูกต้องและน่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบได้แก่

- 1) องค์ประกอบด้านศักยภาพของคน
- 2) องค์ประกอบด้านศักยภาพของพื้นที่
- 3) องค์ประกอบด้านการจัดการ
- 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม และ
- 5) องค์ประกอบด้านผลกระทบจากการทำการท่องเที่ยวโดยชุมชน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ

ปัจจุบันในการดำเนินการต่างๆ ของชุมชนสังคมสิ่งสำคัญที่หลายฝ่ายยอมรับว่า ความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมถือเป็นหัวใจหลักของการทำงานและการพัฒนา เพราะความร่วมมือในการทำงานร่วมกันจะแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มอำนาจการต่อรองหรือเป็นกระบวนการที่ชุมชนร่วมมือร่วมใจกันในการแก้ปัญหาที่ตนประสบอยู่และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นให้ลุล่วงไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของชุมชน ทั้งยังช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของ ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่วางไว้บรรลุเป้าหมายได้

ภราเดช พยัฆวิเชียร (2542) กล่าวว่า ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นจำเป็นที่สุด คือการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน เสริมสร้างในเรื่องเศรษฐกิจสังคม องค์ความรู้ต่างๆ เพื่อเป็นการลดช่องว่างความอ่อนด้อย ถ้าชุมชนไม่แข็งแรงก็จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างไม่มั่นคงและก้าวหน้านอกจากนั้นธุรกิจการท่องเที่ยวต้องนำรายได้กลับคืนแก่ชุมชนท้องถิ่นเกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินธุรกิจและชุมชนท้องถิ่นจึงจะเกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยว

ภูวนิดา คุณผลิน (2550) กล่าวว่าความร่วมมือระหว่างองค์การเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานให้เกิดความรวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งปัญหาขององค์การที่เข้ามาบริหารงานด้านการท่องเที่ยวนั้นยังมีอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลากรที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การขาดความร่วมมือของผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินกิจกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ความด้อยประสิทธิภาพของผู้นำในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว (มูลนิธิสิ่งแวดล้อมไทย, 2548) ประกอบกับการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังเป็นไปในเชิงรับ และไม่มีการบูรณาการความร่วมมืออย่างจริงจังในส่วนของภาครัฐระหว่างและภาคเอกชนในระดับต่างๆ ล้วนส่งผลให้การพัฒนาและแก้ปัญหการท่องเที่ยวของไทย ต้องได้รับความร่วมมือจากองค์การหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

2.3.1 ความหมายของความร่วมมือความร่วมมือ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติ หรือการทำงานร่วมกับคนอื่นเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การหรือหน่วยงานตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป อาจร่วมมือกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันการทำงานร่วมกันนี้จะประกอบด้วย การวางแผนกำหนดเป้าหมาย ทำแผนปฏิบัติการ ดำเนินการตามที่กำหนดร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นสร้างพลัง และการช่วยเหลือกัน

Cunningham, Carswell & Braithwaite (2014). กล่าวว่ารูปแบบของการทำงานร่วมกันพบว่าภายในเครือข่ายถูกกำหนดขอบเขตที่มีตั้งการทำงานตั้งแต่คนสองคนหรือมากกว่ามีปฏิสัมพันธ์บางอย่างจะคล้ายกันในลักษณะความคล้ายคลึงกันหมายความว่าการทำงานที่มีการสื่อสารกันบ่อยครั้งจะเอื้อประโยชน์ต่อการความสัมพันธ์และความเข้มแข็งของการทำงานระหว่างบุคคล

Lucas (1998) ให้ความหมายความร่วมมือในการทำงานขององค์การว่าเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของบุคคลหรือความต้องการขององค์การในการร่วมกันรับผิดชอบงานมีการร่วมมือกันของบุคคลมีการสร้างเครือข่ายการทำงานมีกลุ่มร่วมมือสมาชิกมีการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเองและรู้สึกว่าได้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น

Robbins & Finley (1998) ให้ความหมายของความร่วมมือในการทำงาน โดยเน้นความสำคัญว่า ทุกฝ่ายจะให้การช่วยเหลือกันเพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน และสามารถทำให้ทีมคงอยู่ได้เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน

Martin (1999) เสนอว่า ความร่วมมือในการทำงานไม่ใช่กระบวนการทำงาน แต่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของบุคคล (Human Relationship) ในการทำงานร่วมกันของบุคคล

Cramer (1998) กล่าวว่า ความร่วมมือเป็นพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของบุคคลกลุ่มบุคคล และอาจมีความหมายครอบคลุมไปถึงความร่วมมือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบและการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อนำมาทำแผนปฏิบัติการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการประเมินศักยภาพผลการปฏิบัติงานเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงงาน สมาชิกทุกคนต้องมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน และแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานของตน

Graham & Wright (1999) ได้ศึกษาความหมายของความร่วมมือจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยการศึกษาว่าจะนำความร่วมมือสู่การปฏิบัติได้อย่างไรรวมทั้งได้นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ของความร่วมมือสร้างแบบวัดความร่วมมือพบว่าความร่วมมือหมายถึงการทำงานร่วมกันและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการวางแผนการแบ่งปันและการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมส่วนตัวบ่งชี้ของความร่วมมือประกอบด้วย

- 1) การวางแผน(Planning)
- 2) การแบ่งปัน(Sharing) และ
- 3) การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Goal Achieving Activities)

จากแนวคิดข้างต้นสรุปความร่วมมือในการทำงานได้ว่าหมายถึง กระบวนการเอื้ออำนวยหรือการปฏิบัติให้องค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไปมาทำงานร่วมกันอาจร่วมมือกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันการทำงานร่วมกันดังกล่าวนี้จะประกอบด้วย การวางแผนกำหนดเป้าหมาย ทำแผนปฏิบัติการ ดำเนินการตามที่กำหนด โดยสมาชิกทุกคนต้องมี

จิตสำนึกด้านความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นสร้างพลังและการช่วยเหลือกัน

2.3.2 รูปแบบของการบริหารจัดการความร่วมมือ (Models of Collaborative Management) รูปแบบของการบริหารจัดการความร่วมมือ หมายถึง รูปแบบ หรือแบบแผนของการบริหารจัดการอาจมีความแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับเป้าหมายของแต่ละภาคส่วนโดยธรรมชาติแล้วการสร้างรูปแบบความร่วมมือต้องพึงพาอาศัยองค์ประกอบหลายๆด้านดังนี้

พรภณ พงษ์เพชร (2552)ได้นำเสนอรูปแบบของการบริหารจัดการความร่วมมือไว้โดยพิจารณามิติ 2 ด้านที่ปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ได้แก่ ระดับกิจกรรมความร่วมมือ (Collaborative Activity) และกลยุทธ์ความร่วมมือ (Collaborative Strategy) ซึ่งจากความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงใน 2 มิตินี้สามารถวิเคราะห์รูปแบบของการบริหารจัดการความร่วมมือได้เป็น 6 รูปแบบที่แตกต่างกันโดยทั้งหมดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) รูปแบบการบริหารจัดการบนฐานแห่งขอบเขตภาระหน้าที่ (Jurisdiction-Based Management Model) โดยสาระสำคัญของการสร้างความร่วมมือประเภทนี้คือการเปิดโอกาสให้องค์กรจากภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะมาจากภาครัฐหรือจากภาคเอกชน (ซึ่งต่างมีเป้าหมายของตนเองเป็นทุนเดิม) เข้ามาร่วมมือกันเพื่อสรรสร้างให้เป้าหมายรวมทั้งภารกิจของกลุ่มประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมขึ้นได้โดยธรรมชาติแล้วการสร้างความร่วมมือชนิดนี้ต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีการแบ่งปันทรัพยากรต่างๆ ร่วมกันนอกจากจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันแล้ว องค์กรดังกล่าวยังต้องดำเนินการปรับเปลี่ยนตนเอง เพื่อให้สามารถตอบสนองเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกันซึ่งได้แก่ การระบุพันธกิจภารกิจประการประเมินสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกการระบุ กลยุทธ์ และการปฏิบัติงาน เป็นต้น และสุดท้ายกิจกรรมที่ถือว่าสำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งของการสร้างความร่วมมือประเภทนี้คือต้องจัดให้มีการเจรจาต่อรองระหว่างองค์กรร่วมกัน

2) รูปแบบการละเว้นความร่วมมือ (Abstinence Model) เป็นรูปแบบของความพยายามป้องกันตนเองไม่ให้ถูกผนวกเข้าไปในกระบวนการการสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ โดยอาจมีเหตุผลหลายประการด้วยกันดังนี้

(1) ต้องการหลีกเลี่ยงกระบวนการ หรือสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์รวมทั้งกฎระเบียบและกติกางบอย่างจากอิทธิพลภายนอก

(2) มีภารกิจอย่างอื่นที่จำเป็นต้องดำเนินการ หรือต้องรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานอื่นๆ

(3) ขาดทรัพยากรที่จำเป็นต่อการสร้างความร่วมมือ หรือขาดศักยภาพที่เพียงพอต่อการเข้ามาเล่นเกมส์ความสัมพันธ์ ตลอดจนการเจรจาต่อรองกับองค์กรอื่นๆ เป็นต้น

(4) ไม่ต้องการให้ความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นตามมากับองค์กรภายนอกเข้ามากระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจของตนเอง

3) รูปแบบความร่วมมือแนวตั้ง (Top-Down Model) เป็นรูปแบบการสร้างความร่วมมือกับองค์กรที่อยู่ในระดับต่ำกว่า หรืออยู่ในระดับล่างลงไป เนื่องจากต้องประสบปัญหาและอุปสรรคจากการเชื่อมความสัมพันธ์กับองค์กรที่อยู่ในระดับที่เหนือขึ้นไปหรือที่อยู่ในระดับเดียวกันทั้งนี้รูปแบบความร่วมมือจะเป็นไปในลักษณะของการเสนอขออนุญาตหรือการสนับสนุนทางการเงินรวมทั้ง

ทรัพยากรอื่นๆที่จำเป็นให้แก่องค์กรระดับล่างเพื่อกระตุ้นให้องค์กรดังกล่าวสามารถดำเนินการปฏิบัติงานตามที่ต้องการได้ อนึ่งภายในความร่วมมือรูปแบบนี้ยังมีการออกแบบระเบียบการบางอย่างขึ้นมาเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานหรือกระตุ้นองค์กรระดับล่างตอบสนองต่อเจตนารมณ์ด้วยเช่นกัน

4) รูปแบบความร่วมมือแบบผู้ให้และผู้รับ (Donor-Recipient Model) เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรที่รับบทบาทเป็นผู้ให้เงินสนับสนุน (Grantor) กับองค์กรที่รับบทบาทเป็นผู้รับเงินสนับสนุน (Grantee) โดยทั้งสององค์กรจะดำเนินงานแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน และมีการควบคุมกันเอง (two-party control) กล่าวคือ องค์กรที่ให้เงินสนับสนุนต้องพึงพาองค์กรที่รับเงินสนับสนุนให้มีการนำจุดประสงค์ของตนเองไปสู่การปฏิบัติขณะที่องค์กรที่ให้เงินสนับสนุนทางด้านการเงิน อนึ่งประเด็นที่ทำให้การสร้างความร่วมมือ แบบ Donor-Recipient มีความแตกต่างจากการสร้างความร่วมมือ แบบ Top-Down อย่างเด่นชัด คือ แบบ Donor-Recipient ปราศจากการควบคุมจากองค์กรที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป

5) รูปแบบความร่วมมือแบบปฏิกิริยาโต้ตอบ (Reactive Model) การสร้างความร่วมมือแบบครั้งคราวกล่าวคือบางครั้งองค์กรอาจให้ความร่วมมือโดยประเด็นที่ถูกพิจารณาว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวได้แก่

(1) องค์กรมีอำนาจอิสระ และบุรณภาพที่ทำให้สามารถสร้างขอบเขตขึ้นมาป้องกันตนเองจากอิทธิพลภายนอกหรือจากภัยคุกคามจากภายนอกได้

(2) การรับเอาลักษณะการบริหารจัดการแบบแยกฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายปฏิบัติการ ส่งผลให้เกิดการพิจารณาว่าการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรที่เปรียบเสมือนฝ่ายบริหารและองค์กรที่เปรียบเสมือนฝ่ายปฏิบัติการและดูเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นและไม่น่าพึงปรารถนา

(3) มีการพิจารณาว่ากิจกรรมที่จะเกิดขึ้นจากการสร้างความร่วมมือไม่ได้อยู่ในขอบเขตภารกิจขององค์กรหรือไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจพื้นฐานที่องค์กรต้องรับผิดชอบแต่อย่างใด

(4) กิจกรรมที่เกิดขึ้นถูกพิจารณาว่าได้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบและการดูแลขององค์กรใด องค์กรหนึ่งอยู่แล้ว ดังนั้นการที่จะเข้าไปดำเนินการอีกอาจก่อให้เกิดการทำงานที่ทับซ้อนกันได้ตลอดจนก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพตามมา

6) รูปแบบความร่วมมือตามความพอใจ (Contented Model) เป็นการสร้างความร่วมมือ แบบฉกฉวยโอกาสหรือเป็นการพยายามเก็บเกี่ยวโอกาสที่ดีให้แก่ตนเอง กล่าวคือ องค์กรบางองค์กรอาจสร้างความร่วมมือแต่เฉพาะกับองค์กรที่มีแนวทางการดำเนินงานตลอดจนมีแผนงานที่สามารถสร้างผลกระทบและขยายโอกาสที่ดีให้กับตนเองได้เพียงเท่านั้นนอกจากนี้องค์กรดังกล่าวจะพยายามรักษาทุน ที่ตนเองจะลงไปให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

2.3.3 ระดับของความร่วมมือเมื่อกล่าวถึงแนวทางการร่วมมือบุคคลทั่วไป มีความเข้าใจร่วมกันว่าเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือระหว่างองค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไป ทฤษฎีด้านความร่วมมือขององค์กรจำเป็นต้องให้องค์กรเข้ามารวมตัวกันเพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ทฤษฎีด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร กล่าวถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกันซึ่งมีอยู่ 3 ระดับ ได้แก่ (Mattesich and Murray-Close, 2001) 1)

1) ระดับความร่วมมือแบบ Cooperation หมายถึง ความสมัครใจในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรที่เป็นเจ้าของกิจกรรมนั้นโดย

บุคคลกลุ่มหรือองค์การอื่นที่ให้ความร่วมมือไม่ต้องผูกพันอย่างเป็นทางการต่อกันมีลักษณะเกิดขึ้นเป็นครั้งๆไปไม่มีลักษณะต่อเนื่อง

2) ระดับความร่วมมือแบบ Coordination หมายถึง ความร่วมมืออย่างเป็นทางการมากขึ้น โดยบุคคลกลุ่มหรือองค์การมาร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตกลงกันไว้มีการแบ่งงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อให้กิจกรรมนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้

3) ระดับความร่วมมือแบบ Collaboration หมายถึง ความร่วมมือที่มีความละเอียดอ่อนกว่าความร่วมมือแบบ Cooperation และ Coordination กล่าวคือ เป็นการผนวกเอาองค์การอื่นๆ ตั้งแต่ 1 องค์การขึ้นไปเข้ามาในระบบการสร้างความสัมพันธ์หรือระบบพันธมิตรที่มีเป้าหมายและเป็นทางการหรือเป็นการบริหารที่ต้องมีพันธสัญญานอกจากนี้ยังรวมถึงการยื่นความช่วยเหลือให้แก่กันและกัน

Vangen และ Huxham (2010) สรุปว่า ความร่วมมือเกิดจากการสนับสนุนขององค์การให้เกิดการได้เข้าถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้โดยการตัดสินใจเข้าร่วมมีนั้นเกิดจากผู้นำขององค์การนั้นๆ และเป็นการพัฒนากิจกรรม/โครงการที่สร้างขึ้นโดยส่วนใหญ่แล้วความร่วมมือในลักษณะ Collaboration นั้นเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์การที่ไม่แสวงหาผลกำไร หรือ ภาครัฐกับรัฐวิสาหกิจ แต่ก็รวมถึงภาครัฐและภาคเอกชนด้วยและเมื่อเกิดความร่วมมือระหว่างองค์การขึ้นผลประโยชน์ทางธุรกิจก็จะเกิดตามมา ดังนั้นสรุปความร่วมมือทั้ง 3 ระดับ เป็นการสร้างความร่วมมือในการทำงาน อาจมีความเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการขึ้นอยู่กับการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อใช้ในการเจรจาตกลงซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันโดยทุกคนต้องมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบร่วมกัน ร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและการช่วยเหลือกันการสร้างความร่วมมือสามารถเปรียบเทียบระดับของกิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดจนกลยุทธ์ที่ได้มีการนำมาใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ได้

กนกอร สมปราษฎ์ (2548) ได้กล่าวว่า การสร้างความร่วมมือมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความสำเร็จเป็นสิ่งที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืนตลอดจนการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องความร่วมมืออาจมีทั้งในระดับแบบไม่เป็นทางการไปจนถึงระดับที่เป็นทางการ ผ่านการดำเนินการ ในด้านการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์เชิงความร่วมมืออย่างจริงจังกล่าวได้ว่าความร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ส่งเสริมความชุมชนเพิ่มความตระหนักในการยอมรับประโยชน์ในการขยายขอบเขตการใช้ทรัพยากรร่วมกันด้วยการลดทอนความซ้ำซ้อน

พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ได้นำเสนอลำดับขั้นเพื่อความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือ (The Steps to Successful Collaboration) มีลำดับขั้นในการดำเนินการดังนี้

1) ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Identify Stakeholder) ความร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีการระบุถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อจะได้ร่วมประชุมวางแผนกำหนดความต้องการนิยามเป้าหมายและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากความเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละคนซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณประโยชน์ต่อการสร้างความร่วมมือ

2) การสนองเหตุผลและความต้องการในการมีส่วนร่วม (Have Collaborators State Their Reasons for Wanting to Participate) หลังจากการกำหนดผู้เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือซึ่งอาจอยู่ใน

รูปตัวแทนองค์การหรือครอบครัวชุมชนแล้วต้องทบทวนอยู่เสมอว่าความร่วมมือที่ดำเนินการอยู่ได้สนองความต้องการโดยทำให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญเพื่อสนองตอบความต้องการและเป้าหมายของชุมชนแล้วหรือยัง

3) สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน(Get a Commitment to Stated Goals) ความร่วมมือที่เกิดจากการสั่งการจะไม่ทำให้เกิดจิตสำนึกและการแลกเปลี่ยนความคิดและหากปราศจากการแลกเปลี่ยนความคิดในการกำหนดเป้าหมายจะทำให้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือมีน้อยดังนั้นควรพิจารณาถึงข้อคำถามต่อไปนี้ที่อยู่เสมอคือ

- 1) ใครมีพันธสัญญาและมีความสามารถในการระดมทรัพยากร
- 2) ใครคือผู้สนับสนุนหรือผู้ดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ
- 3) ทุกคนมีทักษะเฉพาะมีอำนาจหรือมีความรู้ที่จะช่วยให้เกิดความร่วมมือหรือไม่
- 4) ครอบครัวและชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการเมืองครั้งนี้อย่างไร
- 5) เราเป็นหุ้นส่วนที่สะท้อนความต้องการที่หลากหลายของชุมชนหรือไม่
- 6) ประโยชน์ของความร่วมมือจะมีความสำคัญกว่าค่าใช้จ่ายหรือไม่
- 7) เราเคยรู้มาก่อนหรือไม่ว่าเคยมีความร่วมมือระหว่างกลุ่มขององค์กรและชุมชนในอดีต
- 8) ผู้บริโภคจะมีความสำคัญเท่ากับหุ้นส่วนใช่หรือไม่
- 9) องค์กรแต่ละแห่งมีกลุ่มทีมงานที่พอเพียงและมีเงินทุนที่จะสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมืออย่างพอเพียงในการดำเนินการวันต่อวันใช่หรือไม่
- 10) สิ่งใดที่สังคมและผู้นำจะต้องมีต่อการสร้างความร่วมมือ

4) การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม(Establishing a Shared Vision) การสร้างความร่วมมือจะประสบความสำเร็จจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีภูมิหลังและมุมมองที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตามความหลากหลายอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจและการควบคุมการหลอมรวมความร่วมมือทำได้ดังนี้

1) ในระหว่างอภิปรายต้องช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนโดยปราศจากการสร้างอาณาจักรทางความคิดส่วนตนจนเกินไป

2) สร้างให้เกิดภาวะที่ง่ายต่อการตัดสินใจด้วยคำถามได้แก่ ผู้ร่วมมือจะรักษาความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบได้อย่างไรผู้ร่วมมือจะย้อนกลับมาประเมินและจะประสบผลสำเร็จได้อย่างไรจะได้ลองความสำเร็จหรือไม่และจะอย่างไรผู้ร่วมมือทุกคนมีความรู้สึกว่าได้รับการแบ่งปันอำนาจใช่หรือไม่และประสบการณ์ใดที่ได้จากครอบครัวหรือเพื่อนบ้านที่ได้นำมาใช้ในการวางแผนสร้างความร่วมมือ

3) สร้างการยอมรับในนิยามวิธีการและบทบาทของสมาชิกโดยการพิจารณาคำถามได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินอยู่เป็นการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมพอเพียงแล้วใช่หรือไม่ทุกคนมีอำนาจในการตัดสินใจใช่หรือไม่ทุกคนมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดต่อพันธสัญญาแล้วใช่หรือไม่การประชุมดำเนินไปอย่างไรและจะมีการสื่อสารข้อสนเทศเกี่ยวกับความร่วมมือในการดำเนินงานและพันธกิจต่างๆใช่หรือไม่

4) สร้างและประกาศพันธกิจเพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมโดยการเน้นย้ำด้วยคำถาม ได้แก่ ใครคือผู้ที่ปฏิบัติตามพันธกิจเหล่านี้สิ่งใดบ้างที่ต้องเตรียมการและอะไรคือความปรารถนาของหุ้นส่วนทุกคน

5) กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการในขณะเดียวกันจะต้องมีการกำหนดเวลาในการพบปะสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างหุ้นส่วนต่างๆมีการกำหนดกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารมีการสร้างบรรยากาศที่เป็น การให้เสรีภาพในการใช้ภาวะผู้นำของหุ้นส่วนทุกคน

6) ให้โอกาสทุกคนแลกเปลี่ยนข่าวสารการประชุมมีการเลือกประเด็นที่เป็นแนวคิดของแต่ละคนมาสื่อสารและอภิปรายเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น

5)การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ(Developing a Collaborative Strategic Plan) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสำเร็จระยะยาวภายในสองถึงสี่ปีในที่ประชุมผู้มีส่วนร่วมทุกคนต้องร่วมแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญความหวังสิ่งที่เป็นความวิตกกังวลและร่วมกันร่างแผนยุทธศาสตร์โดยคำนึงถึงความใส่ใจต่อทรัพยากรที่ขาดแคลนเน้นมุมมองที่หลากหลายหลายอธิบายถึงรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆที่จะเกิดผลต่อองค์การและเพื่อนบ้านส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการชี้แจงเหตุผลบริการจัดการโดยการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นสร้างพันธะสัญญาความร่วมมือในการสร้างพันธกิจและเป้าหมายและประเมินจุดแข็งจุดอ่อนของหุ้นส่วนทุกคน

6) การกำหนดข้อปฏิบัติในการประชุม(Determining Meeting Rules) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถร่วมกำหนดข้อปฏิบัติบางส่วนในการประชุมซึ่งอาจเป็นเพียงเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือเรื่องที่เป็นได้แก่

- 1) เริ่มประชุมตามวาระที่กำหนดให้และมีเวลาเพียงพอต่อการอภิปรายในแต่ละประเด็น
 - 2) หุ้นส่วนแต่ละคนต้องได้รับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและบทบาทในการปฏิบัติงานและปฏิบัติให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด
 - 3) เริ่มต้นและสิ้นสุดการประชุมอย่างตรงเวลาและ
 - 4) การใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประสิทธิผลเป็นกุญแจสำคัญที่จะดำเนินการในทุกขั้นตอนซึ่งผู้นำจะต้องใช้ความพยายามอย่างสูงเพื่อแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของตัวแทนกลุ่มต่างๆ
- 7) การสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ(Building Consensus about Decision Making) ข้อขัดแย้งต่างๆเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกิดขึ้น ดังนั้นการสร้างความร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งท้าทายการย้อนกลับไปทบทวนเพื่อหาคำตอบของข้อขัดแย้งและทักษะการสร้างข้อตกลงร่วมกันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จการให้ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหากปราศจากความไว้วางใจแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะไม่ยอมเปิดเผยความคิดเห็นส่วนตัวนอกจากความไว้วางใจแล้วยังมีประเด็นอื่นๆอีกที่จะส่งเสริมให้เกิดข้อตกลงร่วมกันได้แก่

- 1) การสร้างความสัมพันธ์โดยกำหนดให้มีช่วงเวลาเป็นระยะๆในการร่วมอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคับข้องใจหรือการยกย่องชมเชย
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายต่างๆไปและมีการกำหนดวาระที่จะสะท้อนผลของการปฏิบัติตามจุดประสงค์นั้น
- 3) สื่อสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเพื่อให้ทุกคนได้ศึกษาทบทวนและนำไปสู่ข้อสรุปในที่ประชุมและ
- 4) การแสดงความยินดีกับความสำเร็จหลังสิ้นสุดการทำงานเพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่งต่อการสร้างทีมงาน

จากแนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือข้างต้นสรุปได้ว่า สิ่งจำเป็นที่จะช่วยสร้างความร่วมมือนั้น ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆมากมายทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบทั้ง5องค์ประกอบได้แก่

- 1) ด้านความร่วมมือในการทำแผน
- 2) ด้านความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- 3) ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติ
- 4) ด้านความร่วมมือในการประเมินผลและ

5) ด้านความร่วมมือในการบันทึกจากแนวคิดของ (วรสุตา สุขารมณ, 2554) มาใช้ศึกษาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมถึงชุมชนท้องถิ่นองค์การในการศึกษาหาแนวทางการจัดการความร่วมมือของชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่ชุมชนที่จะต้องพัฒนาตนเองให้มีการดำเนินการเชื่อมโยงกันในทุกภาคส่วนต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว

วรรณบวร (2543, น.42 “น.58) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ ดังนี้การมีส่วนร่วมคือกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการตัดสินใจต่างๆเกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายเกี่ยวข้องในกระบวนการนี้ตั้งแต่แรกจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายโดยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถสรุปได้ 5 รูปแบบคือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการรวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งนี้การ ได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าว จะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) การปรึกษาหารือเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ

3. การประชุมรับ ฟังความคิดเห็น (Public Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจและค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายรูปแบบรูปแบบที่พบเห็นได้บ่อยได้แก่

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) เป็นการประชุมที่จัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยเจ้าของโครงการต้องส่งตัวแทนเพื่ออธิบายและตอบข้อซักถาม

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการจำเป็นต้องจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาอธิบายข้อซักถามและให้ความเห็นต่อโครงการผลของการประชุมต้องนำเสนอต่อที่สาธารณะและผู้เข้าร่วมประชุมต้องรับทราบผล

3.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนชัดเจนเป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้เสียจากโครงการจะต้องมี องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมการประชุมที่เป็นที่ยอมรับมีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ ชัดเจน

3.4 การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจประเด็นปัญหานั้นๆ โดยการแต่งตั้งประชาชนที่ ได้รับผลกระทบจากปัญหาเป็นคณะกรรมการมีอำนาจในการตัดสินใจ

International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสารถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุดแต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่ มีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆวิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆเช่นเอกสารสิ่งพิมพ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆการจัดนิทรรศการจดหมายข่าวการจัดงานแถลงข่าวการติดประกาศและการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น 2. การรับฟังความคิดเห็นเป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็นการสำรวจความคิดเห็นการจัดเวทีสาธารณะการแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

3. การเกี่ยวข้องเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจเพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐเช่นการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะประชาพิจารณ์การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

4. ความร่วมมือเป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วมโดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจและมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชนเป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุดโดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่นการลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆโครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมดเป็นต้นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจทำได้หลายระดับและหลายวิธีซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่ายแต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลาขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนจึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนการรับฟังความคิดเห็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย

อรพินท์ ส孚โซคชัย (2550) ได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา / ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ร่วมคิดแนวทางร่วมแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาหลักการในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเริ่มมาจากบทเรียนของความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนชนบทที่ไม่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนาแบบยั่งยืนประกอบกับกระแสดวงความคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศ และในระดับสากลเกี่ยวกับเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้การพัฒนาในยุคหลังๆ ได้เน้นประชาชนในชุมชนเป็นเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาและมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation)

อรพรรณ นาคมหาชลาสินธุ์ (2550, น.19¹ น.34) กล่าวถึงปัญหาและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้ ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของประชาชนในสาระร่างรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดแนวนโยบายโดยเล็งเห็นความจำเป็นที่ประชาชนต้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการภาครัฐและสถานภาพปัจจุบันของการดำเนินการของรัฐบาลซึ่งปัญหาอุปสรรคและความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและมีความต้องการเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบราชการแต่ประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถเข้าร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพเนื่องจากยังขาดข้อมูลความรู้ความเข้าใจในงานของภาครัฐอย่างต่อเนื่องเป็นระบบประชาชนต้องการให้เกิดการรวมตัวเป็นเครือข่ายที่มีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่องและคาดหวังว่าภาครัฐจะส่งเสริมการทำงานของเครือข่ายภาคประชาสังคมโดยการทำงานร่วมกับเครือข่ายเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมีความแตกต่างและหลากหลายอุปสรรคที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพในการปรับนโยบายและสร้างวัฒนธรรมในการบริหารงานโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมคือมีกรอบกฎหมายกำหนดให้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแต่ยังขาดความตระหนักจิตสำนึกและความมุ่งมั่นที่แท้จริงแนวทางและมาตรการตลอดจนกฎระเบียบในปัจจุบันชี้ให้เห็นให้ข้าราชการเข้าใจผิดก่อให้เกิดการดำเนินงานที่ผิดพลาดเป็นต้น

การบริหารงานภาครัฐเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีการกำหนดไว้ 5 ระดับดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆของหน่วยงานภาครัฐเป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นน้อยสุดซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐโดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงถูกต้องทันสมัยและประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ระดับที่ 2 การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบโดยหน่วยงานภาครัฐให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นปรึกษาหารือทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและนำเสนอความคิดเห็นประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบายการตัดสินใจและพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ระดับที่ 3 เป็นระดับที่ หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบายการวางแผนงานโครงการและวิธีการทำงานโดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวกยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชนการมีส่วนร่วมระดับขั้นนี้มักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

ระดับที่ 4 การที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชนเป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจการบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมใดๆเพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการภารกิจและภาครัฐมี หน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น

ท่านอง ภูเกิตพิมพ์ (2552) ได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้ ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วม หมายถึงการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิดความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคลแต่ละหน่วยงานแต่ละองค์กรอีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเพราะการมีส่วนร่วมทำ ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชากรท้องถิ่นประกอบด้วย

2.1 ความสนใจและความกังวลร่วมกันเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคลซึ่งบังเอิญเห็นพ้องด้วยกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

2.2 ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

2.3 การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงสนองตอบความเห็นของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

จากแนวคิดในเรื่องลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าวสามารถประมวลและสรุปหัวข้อของการมีส่วนร่วมดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาเช่นร่วมเสนอปัญหาสำรวจข้อมูลระบุ ค้นหาสาเหตุของปัญหาและสำรวจความต้องการของชุมชน

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานเช่นร่วมลำดับความสำคัญของปัญหากำหนดแผนและโครงการเพื่อแก้ปัญหาจัดทำแผน และโครงการศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการและทบทวนแผนและโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติเช่นร่วมพัฒนาโดยการออกแรงออกเงินงบประมาณสิ่งของให้คำแนะนำให้ความรู้ร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหา

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลรับทราบการ แล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการทฤษฎีการมีส่วนร่วม

มาสโลว์ (Maslow,1970) นักจิตวิทยาได้ค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวกำหนดค้นหาหรือความอยากและพยายามชวนชวยให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการตอบสนองและความอยากนี้เกิดจาก มนุษย์มีความจำเป็น (Need) ซึ่งแต่ละเผ่าพันธุ์จะแสดงออกมาซึ่งความต้องการไม่เหมือนกันแต่อย่างน้อยที่สุดก็จะมีพื้นฐานที่เหมือนกันเป็นสำคัญแต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการตอบสนองความต้องการระดับใดมากน้อยเพียงใดซึ่งมาสโลว์สรุปว่า

1. มนุษย์เรามีความต้องการและความต้องการนี้มีอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด

2. ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วย่อมสิ้นสุดลงและความต้องการใหม่ในลำดับต่อไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดขึ้น

3. มนุษย์มีความลำดับชั้นของความสำคัญจากต่ำไปหาสูงมาสโลว์ได้ตั้งสมมุติฐานเรียกว่าลำดับชั้นแบ่งความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs) แบ่งได้ 5 ลำดับดังนี้

3.1 ความต้องการสิ่งจำเป็นทางร่างกาย (Physiological Needs)

3.2 ความต้องการในด้านความปลอดภัย (Safety Needs)

3.3 ความต้องการในด้านสังคม (Social or Belongingness Needs)

3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs)

3.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-realization or Self-Actualization Needs)

แม็คเกรเกอร์ (McGregor.1960) ได้ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์พบว่าปัญหาขั้นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการทำงานและชีวิตในองค์การของคนเรามี 2 ทักษะเกี่ยวกับธรรมชาติของคนได้แก่ทฤษฎี X และทฤษฎี Y

แนวความคิดของทฤษฎี X เป็นสมมุติฐานที่มีทัศนคติต่อพฤติกรรมมนุษย์ไปในทางที่ไม่ดีสรุปได้ดังนี้

1. โดยทั่วไปคนเราชอบสบายมีความรู้สึกที่ไม่อยากทำงานหากมีโอกาสเมื่อใดจะหลบหนีทันที

2. คนเรามีความเกียจคร้านต่อการทำงานดังนั้นการที่จะทำให้คนทำงานจึงต้องใช้วิธีบังคับควบคุมการสั่งการเด็ดขาดหรือข่มขู่ว่าจะลงโทษคนจึงจะขยัน

3. คนโดยเฉลี่ยชอบให้คนอื่นคอยบังคับและแนะนำจึงจะทำงานไม่มีความทะเยอทะยานขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์แต่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการหรือการ

โอคเลย์ (Oakley.1984, p.17) แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน(People's Participation)ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท ที่มุ่งเน้นคนเป็นสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top - down) มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom " up) แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้เกี่ยวข้องกับแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหาย (Missing ingredient)ในกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมีนักวิชาการได้อธิบายและให้ความหมายปัจจัยขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนรูปแบบของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้มากมาย

โคเฮนและอัลลอฟ (Cohen and Uphoff .1981 , p.6) การมีส่วนร่วมของชุมชนหมายถึงการที่สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร

2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนารวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ออกตัดสินใจ

3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการโดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนารวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

ฟอร์นารอฟ (Fornaroff. 1980, p.104) การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเพื่อทำการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้นมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนดังนี้ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีขั้นตอนการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การวางแผนรวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมายกลวิธีทรัพยากรที่ต้องใช้ตลอดจนการติดตามประเมินผล

2. การดำเนินงาน

3. การใช้บริการจากโครงการ

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

เลิศพร ภาวะสกุล (2557) ได้แปลและหยิบยกข้อมูลของ พริตตี (Pretty's typology of participation) พริตตี (อ้างใน Mowforth&Munt:2009) ประเภทของการมีส่วนร่วมของพริตตี ได้จำแนกประเภทการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 6 ประเภท

เริ่มตั้งแต่ passive participation หรือระดับที่ชุมชนถูกแจ้งให้ทราบว่าอะไรจะเกิดขึ้นไปจนถึงระดับที่ 6 Self-Mobilisation and connectedness หรือระดับที่ชุมชนเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการเอง ประเภทของการมีส่วนร่วมทั้ง 6 ประเภท พร้อมทั้งลักษณะการมีส่วนร่วมแต่ละประเภท

อภิญา กังสนารักษ์ (2544, น.14 "น.15) สรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์วิธีการแนวทางการดำเนินงานรวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการทำประโยชน์ให้แก่โครงการโดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการเพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

อคิน รพีพัฒน์ (2547, น.49) ขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การกำหนดปัญหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไข

2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผน พัฒนาแก้ไขปัญหา

3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

วิรัช นิภาวรรณ (2547) กล่าวถึงขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนสามารถสรุปและนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะได้แก่

ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้

1. การคิด

2. การตัดสินใจ
 3. การวางแผน
 4. การลงมือปฏิบัติ
- ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การวางแผน
3. การดำเนินงาน
4. การประเมินผล
5. การบำรุงรักษาและพัฒนาให้คงไว้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้วิจัยหลายๆท่าน สามารถสรุปข้อมูลของการมีส่วนร่วมได้ ว่าก่อนที่จะเกิดการมีส่วนร่วมได้นั้น จะต้องเกิดความต้องการหรือปัญหาร่วมกันของกลุ่มคนในชุมชน หรือสังคมใดสังคมหนึ่งก่อนโดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาหรือกระทำกิจกรรมร่วมกันและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมในสังคมนั้น โดยจะมีการ

1. การคิด
2. การตัดสินใจ
3. การวางแผน

4. การลงมือปฏิบัติโดยมีการแบ่งหน้าที่ต่างๆตามความถนัดและเหมาะสมของแต่ละคนและมีการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้เกิดการยอมรับของสังคม อันนำไปสู่การพัฒนาาร่วมกันอย่างยั่งยืน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ขอให้ราชบัณฑิตยสถานช่วยบัญญัติคำจำกัดความของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยราชบัณฑิตยสถานได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “หมายถึงการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อสนองต่อความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสุนทรียภาพโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคำนึงถึงคุณค่ามากที่สุด แต่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ไว้ได้อย่างยั่งยืนและยาวนาน”(พิทยะ ศรีวิพัฒนสาร , 2554)ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นจะสามารถกระทำการพัฒนาไปได้นั้น ต้องได้รับการร่วมมือกันจากทุกฝ่าย โดยเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและเอกลักษณ์ของทรัพยากรนั้น ๆ ควบคู่กันไป ดังนี้

1) การบริหารจัดการในส่วนขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว ทั้งส่วนนโยบาย และส่วนปฏิบัติงาน ซึ่งการดำเนินการพัฒนามักเป็นในรูปแบบต่างคนต่างทำ ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันในการดำเนินงาน เป็นสาเหตุที่มาของปัญหาและอุปสรรค

2) แหล่งท่องเที่ยวกับกิจกรรมการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวบางชนิดนั้นมีความไม่เหมาะสมหรือส่งผลกระทบต่อสถานที่เที่ยว เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาความเสื่อม

โทรมของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งก็ไม่ได้สร้างขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว

3) การบริการเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวบรรลุวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวในเรื่องอำนวยความสะดวก ดูแล ส่งเสริม เช่น การนำเที่ยว การบริการที่พัก ร้านอาหาร แต่ที่ผ่านมา การบริการไม่ได้รับการบริหารจัดการที่ดี ทำให้การบริการไม่มีมาตรฐานเท่าที่ควร

4) สิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์แบบส่งเสริมคุณค่าและสวยงามให้แก่แหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ แต่ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งกลับถูกทำลายโดยสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์ดังกล่าวด้วยเหตุของการขาดการบริหารจัดการจากผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นจึงกลายเป็นปัญหาการสร้างสิ่งแปลกปลอมหรือการทำลายทรัพยากรในการท่องเที่ยว

5) นักท่องเที่ยวถือเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพราะนักท่องเที่ยวเป็นผู้ต้องการหรืออุปสงค์ (Demand) ของการท่องเที่ยวอีกทั้งนักท่องเที่ยว คือ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย การขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีส่วนทำให้แหล่งเที่ยวนั้นเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว

6) ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวมีบทบาทและความสัมพันธ์ต่อการท่องเที่ยวในหลายรูปแบบ เช่น ความเป็นเจ้าของ ผู้จำหน่ายสินค้า ผู้ให้บริการ รวมถึงองค์กรปกครองท้องถิ่นความสำคัญดังกล่าวถือเป็นอีกหนึ่งกลไกในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนแต่ด้วยความเป็นชุมชนนั้นก็ก่อให้เกิดปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ด้วยเหตุของการขาดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจึงทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนล่าช้า

พิทยะ ศรีวัฒนสาร (2554) กล่าวว่า “การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนนั้นประชาชนในท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวจะต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำกับพหุภาคีโดยคำนึงถึงเป้าหมายต่อการพัฒนา คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดเกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ได้นานที่สุด มีปัญหาหรือผลกระทบน้อยที่สุด นั่นคือการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน”

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่า “หมายถึง การท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยม เพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุง คุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรมโดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมสม่ำเสมออย่างเพียงพอ”

หลักการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

อุษาวดี พูลพิพัฒน์ (2545) กล่าวถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า “หลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยจะยกตัวอย่างข้อที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งมีหลักการดังนี้

1) การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) เข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยว

2) การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมในท้องถิ่น (Supporting Local Economic) โดยคำนึงถึงราคาและพัฒนาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย

3) เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities) ในด้านการจัดการผลตอบแทนของประชาชน และสิ่งแวดล้อม

4) การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) เพื่อลดข้อขัดแย้งและร่วมแก้ปัญหา

5) เป็นการฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่บุคลากรท้องถิ่นทุก ๆ ระดับ เพื่อยกระดับการบริการการท่องเที่ยว

6) การวิจัยและติดตามผล (Undertaking Research) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เทศบาลตำบลกะปาง

เทศบาลตำบลกะปาง เป็นเขตเทศบาลตำบลที่ตั้งอยู่ในอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวจังหวัดนครศรีธรรมราช ประมาณ 70 กิโลเมตร และทางใต้ของกรุงเทพมหานคร 765 กิโลเมตร และทางมีพื้นที่ทั้งหมด 52,431 ไร่ หรือ 83.86 ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่การทำสวนยางและสวนผลไม้ร้อยละ 60 การเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพร้อยละ 3 อาชีพค้าขายร้อยละ 5 และรับจ้างทั่วไปร้อยละ 10 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง ทำธุรกิจส่วนตัว และรับราชการประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ การค้าส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตชุมชนติดถนนสายต่าง ๆ นอกจากนี้ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพควบคู่กัน เช่น รับจ้างและเกษตรกรรม

สภาพทั่วไป

มีภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา และพื้นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่ โดยพื้นที่ราบเชิงเขาเหมาะสำหรับการทำสวน โดยเฉพาะสวนยางพาราและสวนผลไม้ พื้นที่ราบลุ่มจะอยู่บริเวณหมู่ที่ 3,4,5,6 ซึ่งในอดีตเป็นพื้นที่ทำนา แต่ปัจจุบันได้มีการยกทรงเพื่อปลูกยางพาราแทน เทศบาลตำบลกะปางมี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน โดยเฉพาะในเดือนสิงหาคม และจะเริ่มมีฝนตกติดต่อกันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในเดือน ตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม

อาณาเขตติดต่อ

เทศบาลตำบลกะปาง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวเมืองนครศรีธรรมราช ทิศเหนือ เทศบาลตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้ องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออกองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำตก อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาโร อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.โบราณสถาน/โบราณวัตถุ ได้แก่

ถ้ำตลอด เขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถ้ำตลอด ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งสง 500 เมตร เป็นถ้ำเล็ก ๆ เกิดจากภูเขาซัย ชุมพล ตัวถ้ำสามารถเดินทะลุได้ตลอด จึงได้ชื่อว่าถ้ำตลอดหรือถ้ำลอด ภายในถ้ำมี พระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่ มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรื่องราวพุทธประวัติโดย อาจารย์แนบ ทิฆนพงค์ จิตรกรที่มีชื่อเสียงชาวนครศรีธรรมราช บริเวณโดยรอบได้รับการ ปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะ มีร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

2.สถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่

วนอุทยานน้ำตกโยง ม.7 ต.ถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วนอุทยานน้ำตกปลิว ม.3 ต.ถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วนอุทยานน้ำตกหนานปลิว ม.8 ต.นาหลวงเสน อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช

วนอุทยานน้ำตกธาราวริน ต.น้ำตก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สวนสาธารณะถ้ำตลอด เขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช

สวนพฤกษาสรีนธร เขตเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช

สำนักสงฆ์ถ้ำตลอด ม.4 ต.น้ำตก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ถ้ำแรด ม.8 ต.กะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

(ข้อมูล ณ วันที่ 26 เมษายน 2561:

<http://www.amphoe.com/menu.php?mid=3&am=249&pv=21>) ออนไลน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กริชกมล เหล่าอรรค (2550) วิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 50 ปี รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมา มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมา มีอาชีพค้าขาย

2. ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลหัวขวางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีอายุต่างกั นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและเป็นรายด้านคือด้านสังคมไม่แตกต่างกันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจด้านการเมืองการบริหารและด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

จริยาวัฒน์ โลหะพุนตระกูล (2553) การพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชน ด้วยการจัดการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำบางน้ำผึ้งดำเนินการโดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลบางน้ำผึ้งสามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ชุมชนเรื่องผลผลิตทางการเกษตรได้ เพราะเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกซึ่งได้แก่ กระแสการส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆของภาครัฐที่สร้างความต้องการในการท่องเที่ยวของ ภาคประชาชนอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น โดยมีปัจจัยภายในคือพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนเกษตรดั้งเดิมแบบยกท้องร่องซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์ของภาครัฐมาตั้งแต่ปี 2520 และตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครทั้งนี้การมีผู้นำอย่างเป็นทางการที่ดำรงตำแหน่งนายก อบต. ทำให้ สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่องรวมถึงสามารถขยายผลการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางเช่น การพัฒนา ด้านคมนาคม สาธารณูปโภคต่าง ๆ การรื้อฟื้นวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น ในส่วนของกระบวนการจัดการเพื่อบรรลุตามองค์ประกอบ 4 ด้านของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ท่องเที่ยว (2) องค์ประกอบด้านการจัดการ (3) องค์ประกอบ ด้านกิจกรรมกระบวนการ และ (4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมรวมถึงการประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่ พบว่าทำได้ดีในองค์ประกอบที่ 1-3 หากแต่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมในองค์ประกอบที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมและควรสร้าง เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกับพื้นที่ตำบลใกล้เคียงให้มากขึ้น

ภูวนาท คุณผลิน (2556) แนวทางการจัดการเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำของไทย อย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำของไทย อย่างยั่งยืนมีจำนวน 7 ปัจจัยได้แก่ (1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว (2) ปัจจัยด้านการ

อนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม (3) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (4) ปัจจัยด้านการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (5) ปัจจัย ด้านระบบโลจิสติกส์และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (6) ปัจจัยด้านการจัดระบบแหล่งท่องเที่ยว และ (7) ปัจจัยด้านความร่วมมือของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางการจัดการดังกล่าวนี้เป็นไปตามแนวคิดของรัฐประศาสนศาสตร์ ในการบริหารจัดการที่เป็นการบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐในระดับประเทศและท้องถิ่น ร่วมกับการจัดการของภาคเอกชน ทั้งที่เป็นประชาชนในพื้นที่ในฐานะเจ้าของพื้นที่ ผู้ประกอบการ ร้านค้า ผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมกันดำเนินการ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำของไทยให้เกิดความยั่งยืน

แนวทางการจัดการเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำของไทยอย่างยั่งยืนที่ใช้รูปแบบการจัดการที่เรียกว่า 7-S Model มาบูรณาการร่วมกับปัจจัยทั้ง 7 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดน้ำของไทยอย่างยั่งยืน ได้แก่ (1) โครงสร้างองค์กร (structure) หมายถึงการจัดการโครงสร้างการบริหารของตลาดน้ำ (Structure) ที่ทุกภาคส่วนต้องมีการรวมกลุ่มประสานความร่วมมือ (collaborative) ในรูปแบบต่างๆ (2) กลยุทธ์ในระบบท้องถิ่นหรือชุมชน (3) ระบบ (System) หมายถึงการจัดระบบการจัดการตลาดน้ำเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและระบบสนับสนุนต่างๆที่ช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (4) ค่านิยมร่วม (Share value) หมายถึงการกำหนดแนวทางดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเกิดพลังแก่ชุมชน (5) สไตน์ (Style) หมายถึงการสำรวจและสร้างอัตลักษณ์ (Identity) ของตลาดน้ำเพื่อนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์ (Brand image) การท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ (6) ทักษะความเชี่ยวชาญ (Skills) หมายถึง ประสิทธิภาพ องค์ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการตลาดน้ำ และ (7) บุคลากร หมายถึงบุคคลที่มีส่วนร่วมได้เสียจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับตลาดน้ำ

วันวิสาข์ พลอยอินสว่าง (2553) การมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อพื้นที่เกาะล้านตาจังหวัดกระบี่ โดยผลของการวิจัยพบว่าการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนเกาะล้านตาจังหวัดกระบี่ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านบวกหรือด้านลบทั้งในด้านของเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ส่งผลดีและผลเสียต่อวิถีชีวิตของชุมชนแต่คนในชุมชนเองมีความเต็มใจที่จะให้การท่องเที่ยวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตเพราะพวกเขาเหล่านั้นเล็งเห็นว่าการท่องเที่ยวได้สร้างผลดีต่อวิถีชีวิตมากกว่าสำหรับในด้านของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะล้านตาจังหวัดกระบี่ ในภาพรวมนั้นพบว่าอยู่ในระดับน้อยโดย ในด้านของการติดตามและประเมินผลนั้นถือว่าชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในขณะที่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับปานกลางและหน่วยงานท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างเต็มที่แต่ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่คือชุมชนยังขาดความรู้และความเข้าใจในด้านการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวและยังขาดความร่วมมืออันดีระหว่างกันทั้งคนในชุมชนผู้ประกอบการและภาครัฐข้อเสนอแนะคือควรมีการประชาสัมพันธ์เกาะล้านตาจังหวัดกระบี่ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลมากขึ้นอีกทั้งคนในชุมชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันเพื่อให้การพัฒนานั้นเกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สมาพร คล้ายวิเชียรและคณะ (2550) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ พบว่า ผลจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเรื่องการไม่มีพื้นที่เลี้ยงช้างจากผลการศึกษาผู้วิจัยจึงได้นำมาเสนอแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างในอีสานใต้ 3 แนวทาง คือแนวทางการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวแนวทางการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวและแนวทางการพัฒนาด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว

นันทนา แหวนนาคและคณะ (2551) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น กรณีศึกษาอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยมาก การจัดการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีลักษณะการจัดการแบบการสั่งการ จากบนลงสู่ล่าง ทำให้ชุมชนไม่มีส่วนร่วม เนื่องจากทางภาครัฐไม่ได้คำนึงถึงผลกำไรจากการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพราะหน่วยงานภาครัฐนั้นทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการทำนุบำรุงดูแลรักษาไว้เพียงอย่างเดียว มีนโยบายเพียงในด้านของการอนุรักษ์เพื่อรักษาไว้ให้คงอยู่เป็นสมบัติของชาติต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ ทำโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกและใช้ผล (In-depth interview) และการเสวนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) โดยอาศัยแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) จะทำการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการอ้างอิง และอธิบายประเด็น โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเข้าไปหาข้อมูลในพื้นที่ (Field research) และการสัมภาษณ์จากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหลัก (Key-informants) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) ตัวแทนประชาชนหรือผู้นำชุมชนในท้องถิ่น
- 2) ตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

และ หน่วยงานราชการ

2) การเสวนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) เป็นการอภิปรายโดยอาศัยผู้ให้ข้อมูลที่มีสถานภาพเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันตามแนวอภิปรายกลุ่ม ได้แก่

- 1) ตัวแทนประชาชนหรือผู้นำท้องถิ่น จำนวน 3-5 คน
- 2) ตัวแทนหน่วยงานในพื้นที่ จำนวน 3-5 คน

การศึกษาเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ ตำบลกะปาง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดและเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้แบบไม่ทราบจำนวนประชากร

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวที่ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวที่ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้การอธิบายความ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยเก็บจากนักท่องเที่ยวตำบลกะปาง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักท่องเที่ยวตำบลกะปาง โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยว 350 คน กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตำบลกะปาง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ไม่จำกัดเพศอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณด้วยสูตรใช้สูตรของ Cochran ซึ่งได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ซึ่งเป็นกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรการ

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กรณีไม่ทราบจำนวนประชากรใช้สูตรของ Cochran(1976)

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม (โดยทั่วไปนิยมใช้สัดส่วน 30% หรือ 0.30)

Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนดหรือระดับนัยสำคัญทางสถิติโดยกำหนด Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เท่ากับ 1.96 (ความเชื่อมั่น 95%) >> Z = 1.96

d คือ สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (จะต้องสอดคล้องกับค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นนั้นๆ) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05

เมื่อนำมาแทนค่าในสูตรดังกล่าวเพื่อหาจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{0.30(1-0.30)1.96^2}{(0.05)^2}$$

$$n = 322.696 \cong 350 \text{ คน}$$

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบความถูกต้องในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 350 คน

การสุ่มตัวอย่าง

จากสูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างดังกล่าวเมื่อกำหนดแล้วจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 350 คน มีการทดสอบสมมติฐานไม่ควรใช้วิธีการสุ่มแบบไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น ควรใช้แบบระบบ (Systematic random sampling) ไม่จำกัดเพศ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ความคิดของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง ซึ่งเป็นการจัดทำแบบสอบถามแบบปิด (Close-end question) แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านคุณลักษณะประชากรพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว จำนวน 4 ข้อ
2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบริการการท่องเที่ยวจำนวน 4 ข้อ
3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการตลาดท่องเที่ยวจำนวน 4 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's scale) 4 ระดับ (ภัทรสินภัทรโกศล, 2550) จำแนกดังนี้

- คะแนน 1 หมายถึง ความเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- คะแนน 2 หมายถึง ความเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นด้วย
- คะแนน 3 หมายถึง ความเห็นของนักท่องเที่ยวไม่เห็นด้วย
- คะแนน 4 หมายถึง ความเห็นของนักท่องเที่ยวไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเนื้อหา แนวคิด รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและความคิดเห็นให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัดแต่ละตัวแปร

2. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา และนำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและถูกต้องตามเกณฑ์ พร้อมกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในการทำวิจัย ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้องความครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดผู้วิจัยจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดสอบ
4. ทดสอบเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.889 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 350 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถาม และนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีประมวลค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)
3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ t-test , One-way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD

เกณฑ์การแปลผล

การแปลผลจากแบบสอบถามแบ่งคะแนนความคิดเห็นแบ่งคะแนนเป็น 4 ระดับใช้สูตรดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\
 &= \frac{41 - 4}{4} \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

ดังนั้นค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายถึง	การท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนามากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.76-2.50 หมายถึง	การท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25 หมายถึง	การท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนาปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00 หมายถึง	การท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนาน้อย

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลกะปาง โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ในการเดินทางมาท่องเที่ยวตำบลกะปาง จำนวน 350 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มี ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในการเดินทางมาท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	140	40.00
หญิง	210	60.00
รวม	350	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	11	3.14
20-30 ปี	94	26.86
31-40 ปี	199	56.86
41-50 ปี	31	8.86
51-60 ปี	15	4.29
60 ปีขึ้นไป	0	0
รวม	350	100.00
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ		
โสด	264	75.43
สมรส	55	15.71
หย่าร้าง	31	8.86
รวม	350	100.00
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษา		
มัธยมศึกษา	70	20
อนุปริญญา	90	25.71
ปริญญาตรี	150	42.86
สูงกว่าปริญญาตรี	40	11.43
รวม	350	100.00
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	127	36.29
ค้าขาย	47	13.43
รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	44	12.57
พนักงานเอกชน	46	13.14

ธุรกิจส่วนตัว	17	4.86
รับจ้าง	7	2.00
นักเรียน/นักศึกษา	51	14.57
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	11	3.14
รวม	350	100.00

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	34	9.71
5,001 – 10,000 บาท	67	19.14
10,001 – 15,000 บาท	86	24.57
15,001 – 20,000 บาท	113	32.29
20,001 – 25,000 บาท	42	12.00
มากกว่า 25,000 บาท	8	2.29
รวม	350	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 58.86 และเพศชายจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 43.14 ตามลำดับ

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30ปี คิดเป็นร้อยละ 56.86 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.86อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.86 อายุต่ำกว่า20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.29 และอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.14 ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่า

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 52.86ระดับการศึกษา ม. 6/ ปวส.คิดเป็นร้อยละ 18.00 ระดับการศึกษา ม. 3/ ปวช.คิดเป็นร้อยละ 12.57ระดับการศึกษาป. 6คิดเป็นร้อยละ 8.29ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 7.43และระดับการศึกษาต่ำกว่า ป. 6คิดเป็นร้อยละ 0.86 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/ นักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 36.29รองลงมาอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 14.57อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 13.43อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนคิดเป็นร้อยละ13.14 อาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 12.57อาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 3.14 และอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 2.00ตามลำดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-20,000บาท/ เดือนคิดเป็นร้อยละ 51.71 รองลงมาผู้รายได้ต่ำกว่า10,000บาท/ เดือน คิดเป็นร้อยละ 26.29ผู้มียาได้20,001-30,000บาท/ เดือน คิดเป็นร้อยละ16.29ผู้มียาได้30,001-40,000บาท/ เดือน คิดเป็นร้อยละ4.00และผู้มียาได้มากกว่า40,000บาท/ เดือนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ1.71ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง	ระดับความคิดเห็น		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	1.66	0.41	ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด	1
2. ด้านการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว	1.74	0.55	ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด	3
3. ด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว	1.69	0.55	ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด	2
รวม	1.70	0.50	ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง พบว่าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนามากที่สุด ($\bar{X} = 1.70$, $SD = 0.50$)

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
	(1)	(2)	(3)	(4)				
1. เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง	137 (39.14)	206 (58.86)	6 (1.71)	1 (0.29)	1.63	0.53	ควรพัฒนา	3
ควรได้รับการพัฒนา							มากที่สุด	

2. ป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่ง ท่องเที่ยวตำบลกะปาง ควรได้รับการพัฒนา	59 (16.86)	244 (69.71)	46 (13.14)	1 (0.29)	1.97	0.56	ควรพัฒนา 4 มาก
3. ควรจัดให้มีป้ายแสดง ข้อมูลรายละเอียด แผนที่ ความเป็นมาของแหล่ง ท่องเที่ยวตำบลกะปาง	180 (51.43)	162 (46.29)	8 (2.29)	0 (0.00)	1.51	0.54	ควรพัฒนา 1 มากที่สุด
4. ควรจัดให้มีศูนย์บริการ นักท่องเที่ยวที่ตำบลกะปาง	172 (49.14)	170 (48.57)	8 (2.29)	0 (0.00)	1.53	0.54	ควรพัฒนา 2 มากที่สุด
รวม					1.66	0.41	ควรพัฒนา มากที่สุด

จากตารางที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนามากที่สุด ($X = 1.66$, $SD = .41$)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับควรจัดให้มีป้ายแสดงข้อมูลรายละเอียด แผนที่ ความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง ($X = 1.51$, $SD = .54$) และอันดับสุดท้ายคือป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนา ($X = 1.97$, $SD = .56$)

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนา การบริการการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วย มากที่สุด (1)	เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (4)				
1. ควรจัดให้มีสินค้า ของที่ระลึก โอท็อปของ ท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว	124 (35.43)	218 (62.29)	7 (2.00)	1 (0.29)	1.67	0.53	ควรพัฒนา 1 มากที่สุด	
2. ควรจัดให้มีมัคคุเทศก์ หรืออาสาสมัครนำเที่ยว เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว	119 (34.00)	198 (56.57)	32 (9.14)	1 (0.29)	1.76	0.58	ควรพัฒนา 3 มาก	
3. ควรจัดให้มีจุดบริการ ติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต	112 (32.00)	213 (60.86)	24 (6.86)	1 (0.29)	1.75	0.58	ควรพัฒนา 2 มากที่สุด	

และสัญญาณ Wi-fi								
4. ควรจัดให้มีพาหนะโดยสารที่มีระบบความปลอดภัยและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารสาธารณะ	91	246	12	1	1.78	0.51	ควรพัฒนา	4
	(26.0)	(70.29)	(3.43)	(0.29)			มาก	
รวม					1.74	0.55	ควรพัฒนา	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนามากที่สุด ($X = 1.74$, $SD = .55$)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคิดเห็นว่าควรจัดให้มีสินค้าของที่ระลึกโดยชุมชนหรือโอท็อป ของท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก ($X = 1.67$, $SD = .53$) และอันดับสุดท้ายคือควรจัดให้มีพาหนะโดยสารที่มีระบบความปลอดภัยและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารสาธารณะ ($X = 1.78$, $SD = .51$)

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
	(1)	(2)	(3)	(4)				
1. ควรจัดให้มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง	102	232	16	0	1.75	0.53	ควรพัฒนา	4
	(29.14)	(66.29)	(4.57)	(0.00)			มากที่สุด	
2. ควรจัดให้มีการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางทางวิทยุ โทรทัศน์เว็บไซต์	129	202	19	0	1.69	0.57	ควรพัฒนา	3
	(36.86)	(57.71)	(5.43)	(0.00)			มากที่สุด	
3. ควรจัดให้มีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวตำบลกะปางและพื้นที่เชื่อมโยง	135	197	18	0	1.67	0.57	ควรพัฒนา	2
	(38.57)	(56.29)	(5.14)	(0.00)			มากที่สุด	

4. ควรจัดให้มีการเข้าร่วม กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐและ เอกชนเช่นงานไทยเที่ยวไทย	138 (49.43)	201 (57.43)	11 (3.14)	0 (0.00)	1.64	0.54	ควรพัฒนา มากที่สุด	1
รวม					1.69	0.55	ควรพัฒนา มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตลาด ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวอยู่ในระดับควร ได้รับการพัฒนามากที่สุด ($X = 1.69, SD = 0.55$)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคิดเห็นว่าควรจัดให้มีการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น งานไทยเที่ยวไทย เป็นอันดับแรก ($X = 1.64, SD = .54$) และอันดับสุดท้ายคือควรจัดให้มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียง ($X = 1.75, SD = .53$)

ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในการเดินทางมาท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบเพศกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ($n = 350$)

เพศ	จำนวน	\bar{x}	SD	t	Sig.
ชาย	140	1.74	0.25	2.21	.03
หญิง	210	1.67	0.31		

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าSig.ที่คำนวณได้จากโปรแกรม (.03) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (.05)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05

โดยนักท่องเที่ยวเพศชายมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ (n = 350)

กลุ่มอายุ	\bar{x}	SD
ต่ำกว่า 20 ปี	1.65	0.18
20 – 30 ปี	1.66	0.28
31 – 40 ปี	1.78	0.27
41 – 50 ปี	1.79	0.37
51 – 60 ปี	1.61	0.30

จากตารางที่ 7 พบว่านักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดีที่สุด รองลงมา คือกลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี และกลุ่มอายุระหว่าง 25-30 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับอายุ (n = 350)

กลุ่มอายุ	df	ss	ms	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.0	1.29	0.32	4.06	0.0
ภายในกลุ่ม	345.0	27.46	0.08		
รวม	349.0	28.76			

จากตารางที่ 8 จากการสมมติฐานที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าค่า Sig. ที่คำนวณได้จากโปรแกรม (.00) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (.05) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มี กลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ผลความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางกับอายุ (n = 350)

กลุ่มอายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	20 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 - 60 ปี
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-	.12	.14	.05
20 - 30 ปี		-	.12*	.13*	.05
31 - 40 ปี			-	.02	.17
41 - 50 ปี				-	.19
51 - 60 ปี					-

จากตารางที่ 9 พบว่าความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และอายุระหว่าง 41-50 ปี ต่างมีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง ควรได้รับการพัฒนาสูงกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ (n = 350)

สถานภาพ	\bar{x}	SD
โสด	1.79	0.37
สมรส	1.65	0.18
หย่าร้าง	1.78	0.27

จากตารางที่ 10 พบว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดีที่สุด รองลงมา คือสมรส และหย่าร้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับสถานภาพ (n = 350)

สถานภาพ	df	ss	ms	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.0	1.29	0.32	4.06	0.0
ภายในกลุ่ม	345.0	27.46	0.08		
รวม	349.0	28.76			

จากตารางที่ 11 จากการสมมติฐานที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าค่า Sig. ที่คำนวณได้จากโปรแกรม (.00) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (.05) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ

พัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา (n = 350)

ระดับการศึกษา	\bar{x}	SD
มัธยมศึกษา	1.82	0.26
อนุปริญญา	1.73	0.23
ปริญญาตรี	1.65	0.28
สูงกว่าปริญญาตรี	1.59	0.31

จากตารางที่ 12 นักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดีที่สุด รองลงมาคือกลุ่มระดับการศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี และกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชกับระดับการศึกษา (n = 350)

ระดับการศึกษา	df	ss	ms	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.0	2.81	0.56	7.44	0.0
ภายในกลุ่ม	344.0	25.95	0.08		
รวม	349.0	28.76			

จากตารางที่ 13 จากการสมมติฐานที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าค่า Sig.ที่คำนวณได้จากโปรแกรม (.00) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (.05) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มี กลุ่มระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ดังตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับระดับการศึกษา (n = 350)

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
---------------	------------	-----------	-----------	------------------

มัธยมศึกษา	-	.09	.17*	.23*
อนุปริญญา		-	.08	.14*
ปริญญาตรี			-	.06
สูงกว่าปริญญาตรี				-

จากตารางที่ 14 พบว่านักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงที่สุดซึ่งนักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือกลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาอนุปริญญากับกลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 5 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ (n = 350)

อาชีพ	\bar{x}	SD
เกษตรกรรม	1.66	.26
ค้าขาย	1.82	.33
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1.67	.30
พนักงานบริษัทเอกชน	1.68	.29
ธุรกิจส่วนตัว	1.71	.32
รับจ้าง	1.57	.18
นักเรียน/ นักศึกษา	1.74	.26
อื่นๆ	1.84	.29

จากตารางที่ 15 พบว่านักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มอาชีพอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชดีที่สุดใน รองลงมา คือกลุ่มอาชีพค้าขายและกลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางกับอาชีพ (n = 350)

อาชีพ	df	ss	ms	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.0	1.42	0.20	2.53	0.1
ภายในกลุ่ม	342.0	27.34	0.08		
รวม	349.0	28.76			

จากตารางที่ 16 จากการสมมติฐานที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าค่า Sig.ที่คำนวณได้จากโปรแกรม (.01) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (.05) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ดังตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 ผลความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับอาชีพ (n = 350)

อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย	ราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัทเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้าง	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
เกษตรกร	-	-.25*	-.10	-.11	-.14	-.17	-.08	-.27*
ค้าขาย		-	.15*	-.14*	.11	.09	.17*	-.20
ราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ			-	-.01	-.04	-.07	.01	-.17
พนักงานบริษัทเอกชน				-	-.03	-.05	.03	-.16
ธุรกิจส่วนตัว					-	-.03	.05	-.13
รับจ้าง						-	.08	-.11
นักเรียน/ นักศึกษา							-	-.19*
อื่นๆ								-

จากตารางที่ 17 พบว่ามีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง ระหว่างนักท่องเที่ยว ที่มีความแตกต่างในด้านอาชีพ ทั้งหมด 6 คู่ ประกอบด้วย

- คู่ที่ 1 ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรกับอาชีพค้าขาย
- คู่ที่ 2 ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรกับอาชีพอื่นๆ
- คู่ที่ 3 ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขายกับอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- คู่ที่ 4 ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขายกับอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน
- คู่ที่ 5 ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขายกับอาชีพนักเรียนนักศึกษา
- คู่ที่ 6 ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียนนักศึกษากับอาชีพอื่นๆ

สมมติฐานที่ 6 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน (n = 350)

รายได้	\bar{x}	SD
ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	1.66	.25
5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน	1.70	.28
10,001 – 15,000 บาทต่อเดือน	1.80	.34
15,001 – 20,000 บาทต่อเดือน	1.64	.29
20,001 – 25,000 บาทต่อเดือน	1.61	.32
มากกว่า 25,000 บาทต่อเดือน	1.63	.27

จากตารางที่ 18 นักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มรายได้ 10,001-15,000บาท/ เดือนมีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลที่ดีที่สุด รองลงมา คือ นักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มรายได้ 5,001-10,000 บาท/ เดือน และนักท่องเที่ยวที่มีกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือน ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 350)

รายได้	df	ss	ms	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.0	.81	0.20	2.50	0.4
ภายในกลุ่ม	345.0	27.95	0.08		
รวม	349.0	28.76			

จากตารางที่ 19 จากการสมมติฐานที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่าค่า Sig.ที่คำนวณได้จากโปรแกรม (.04) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (.05) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD ดังตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 ผลความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = 350)

รายได้	ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	5,001-10,000 บาท/เดือน	10,001-15,000 บาท/เดือน	15,001-20,000 บาท/เดือน	20,001-25,000 บาท/เดือน	มากกว่า 25,000 บาท/เดือน
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	-	-.04	-.14*	.02	0.6	0.4
5,001-10,000 บาท/เดือน		-	-.10*	.06	.09	.10
10,001-15,000 บาท/เดือน			-	.16	.19	.20

15,001–20,000บาท/เดือน	-	.03	.06
20,001–25,000บาท/เดือน		-	0.2
มากกว่า25,000บาท/เดือน			-

จากตารางที่ 20 พบว่านักท่องเที่ยงที่มีกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือนกับ10,001-15,000บาท/ เดือน อยู่ในระดับที่สูงที่สุด ซึ่งนักท่องเที่ยงที่มีกลุ่มรายได้10,001-15,000บาท/ เดือนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางสูงกว่านักท่องเที่ยงที่มีกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือนรองลงมาคือนักท่องเที่ยงที่มีกลุ่มรายได้อยู่ในระดับ5,001-10,000 บาท/ เดือนกับ 10,001-15,000บาท/ เดือน ซึ่งนักท่องเที่ยงที่มีกลุ่มรายได้15,001-20,000บาท/ เดือน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางสูงกว่านักท่องเที่ยงที่มีกลุ่มรายได้5,001-10,000 บาท/ เดือน

ตารางที่ 21 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ยอมรับ	ไม่ยอมรับ
1. นักท่องเที่ยงที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน	✓	
2. นักท่องเที่ยงที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน	✓	
3. นักท่องเที่ยงที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน	✓	
4. นักท่องเที่ยงที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน	✓	
5. นักท่องเที่ยงที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน	✓	
6. นักท่องเที่ยงที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปางแตกต่างกัน	✓	

จากตารางที่ 21 พบว่า นักท่องเที่ยงที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการสอบถาม และสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน สมาชิกในตำบล และผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงได้ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

พบว่าควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้มีความโดดเด่นน่าสนใจมากยิ่งขึ้นควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น โดยหน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้มากขึ้น การเข้าถึง ควรพัฒนาระบบขนส่งมวลชนภายในตำบล ทางด้านการตลาดแหล่งท่องเที่ยวควรได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านทางแหล่งสื่อต่างๆ ปัญหาความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรมบางแห่งไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและผู้พิการและราคาสูงเกินไป กิจกรรมภายในแหล่งเที่ยวน้อยเกินไป เกิดความเสื่อมโทรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว และไม่เพียงพอ เช่น ห้องน้ำ ชุมพักผ่อนศูนย์บริการ และเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างลำบากและไม่มีรถบริการสาธารณะ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และผู้นำท่องเที่ยวชุมชนขาดทักษะทางการบริการ ควรมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอื่นภายในตำบล และแต่ละกิจกรรมควรให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ชุมชนขาดความพร้อมในด้านงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อย่างจริงจังทำให้ต้องหวังพึ่งและรอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของภาครัฐ และปัญหาในการขาดการวางแผนในระดับชุมชนขาดผู้รับผิดชอบดูแลอย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่พอเพียง ได้แก่ ห้องน้ำสถานที่จอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไฟฟ้าและน้ำประปา ถนนทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง เป็นดินลูกรังและเป็นหลุมตลอดเส้นทาง ทำให้การเดินทางลำบากและไม่เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงนักท่องเที่ยวจะเกิดความคุ้มค่าในการเดินทางมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเกิดความสับสนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง เนื่องจากมีทางเข้าหลายเส้นทางนอกจากนี้ป้ายบอกทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ในการเดินทางมาท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ที่เคยเดินทางมาเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 350 คน ซึ่งสรุปผลการศึกษา ออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ในการเดินทางมาท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าทั้ง 3 ด้านการพัฒนา ได้แก่ ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวควรได้รับการพัฒนามากที่สุด

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่านักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05

ส่วนที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. พบว่าควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้มีความโดดเด่นน่าสนใจมากยิ่งขึ้นควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น โดยหน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ ควรมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้มากขึ้น การเข้าถึง ควรพัฒนาระบบขนส่งมวลชนภายในตำบล ทางด้านการตลาดแหล่งท่องเที่ยวควรได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านทางแหล่งสื่อต่างๆ
2. ปัญหาความสะอาดภายในแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรมบางแห่งไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและผู้พิการและราคาสูงเกินไป
3. กิจกรรมภายในแหล่งเที่ยวน้อยเกินไป
4. ความเสื่อมโทรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยว และไม่เพียงพอ เช่น ห้องน้ำ ชุมพักผ่อนศูนย์บริการ
5. เส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างลำบากและไม่มีรถบริการสาธารณะ
6. การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง และผู้นำท่องเที่ยวชุมชนขาดทักษะทางการบริการ
7. ควรจะมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอื่นภายในตำบล และแต่ละกิจกรรมควรให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม
8. ชุมชนขาดความพร้อมในด้านงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อย่างจริงจังจึงทำให้ต้องหวังพึ่งและรอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของภาครัฐ
9. ปัญหาในการขาดการวางแผนในระดับชุมชนขาดผู้รับผิดชอบดูแลอย่างต่อเนื่อง
10. ปัญหาด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่พอเพียง ได้แก่ ห้องน้ำสถานที่จอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวไฟฟ้าและน้ำประปา
11. ถนนทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง เป็นดินลูกรัง และเป็นหลุมตลอดเส้นทางทำให้การเดินทางลำบาก และไม่เป็นที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยว
12. ขาดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง นักท่องเที่ยวจะเกิดความคุ้มค่าในการเดินทางมาท่องเที่ยว
13. นักท่องเที่ยวเกิดความสับสนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง เนื่องจากมีทางเข้าหลายเส้นทางนอกจากนี้ป้ายบอกทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่ชัดเจนและไม่เพียงพอ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร สามารถ (2545) ได้ศึกษาความพึงพอใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกระบี่ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ที่ต้องการให้พัฒนาและปรับปรุงในด้านความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว และสอดคล้องกับวีรพงศ์ รัตนศรี (2553) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการ

ท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่ง พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ เพศหญิงมีความสนใจในการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่า เพศชาย

จากผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน สอดคล้องกับจุฑาภรณ์ ทองเพ็ญ (2554) การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ วัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวรวิหารแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ วีรพงศ์ รัตนศรี (2553) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัด แม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะอายุนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงวัยกลางคน

จากผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน สอดคล้องกับจุฑาภรณ์ ทองเพ็ญ (2554) การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ วัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวรวิหารแตกต่างกัน และสอดคล้องกับวีร พงศ์ รัตนศรี(2553) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งพบว่านักท่องเที่ยว ชาวไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จุฑาภรณ์ ทองเพ็ญ(2554) การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวรวิหารแตกต่าง กันและสอดคล้องกับวีรพงศ์ รัตนศรี(2553) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและเปรียบเทียบความ คิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่ง พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวถ้ำลอด อำเภอ ปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน แตกต่างกันแต่ไม่สอดคล้องกับจะริน นิลรัตน์ค า (2553) ศึกษาความ พึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของนักท่องเที่ยวใน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารด้านการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงและ

พัฒนาตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพของบ้านเมืองในปัจจุบัน

จากผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างชัดเจนสอดคล้องกับจุฑาภรณ์ ทองเพ็ง(2554) การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดโสธรวรารามวรวิหาร จังหวัดฉะเชิงเทราซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อ

จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว อยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนามากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับควรได้รับการพัฒนามากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาเส้นทาง การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญต่อสถานที่ท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และควรประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ เพื่อเพิ่มช่องทางแหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมล รัตนวิระกุล. 2559 : 38 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545, น.13)
 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2558). ปีท่องเที่ยววิถีไทย 2558.สืบค้น จาก
<http://thai.tourismthailand.org/>
- กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว. (2549).การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ศึกษาเฉพาะกรณี : บ้าน
 วังน้ำมอก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.(2540). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ :
 โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548).การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.กรุงเทพฯ:ศูนย์วิชาการท่องเที่ยว
 แห่งประเทศไทย.
- พจนา สนวนศรี. (2546). คู่มือการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิต
 และธรรมชาติ
- พรภณ พงษ์เพชร (2552) ความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเสพติดระหว่างองค์การภาครัฐและ
 องค์การภาคเอกชน ศึกษาเฉพาะศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหา
 เสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิสิฐ เทพไกรวัล.(2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษา ใน
 โรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พิทยะ ศรีวัฒนสาร. (2554). กลุ่มท่องเที่ยวยั่งยืนเพื่อชุมชน. สืบค้นจาก
http://sustainabletourismdpu.blogspot.com/2011/02/blog-post_7353.html.
- ภราเดช พยัฒวิเชียร. พัฒนาการท่องเที่ยวไทยทิศทางที่ยั่งยืน.จุลสารการท่องเที่ยว. 152(เมษายน-
 มิถุนายน 2539) : 4-7.
- ภูวนิดา คุณผลิน.(2550).การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-
 รามคำแหง
- รชพร จันท์สว่าง และราณี อิลิชัยกุล. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเอกสารชุดฝึก
 อบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี : มปท.
- วรสุดา สุขารมณ. (2554). ความร่วมมือระหว่างองค์การในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 ของไทย.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีระพล ทองมาและ ประเจต อำนาจ.(2547).ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อ
 ประชาชนในพื้นที่ ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ (น.17-22). เชียงใหม่:
 ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545). องค์การและการจัดการ (น.211).กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- สมยศ นาวิการ.(2536).การบริหาร(น.23). กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2545).พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์(น.421). กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สาโรช คัชมาตย์.(2550 มิถุนายน –กันยายน). การจัดบริการสาธารณะบนแนวคิดความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.วารสารการพัฒนาท้องถิ่น,2(1), 52.

Bartol, K., Martin, D.,Tein,M., & Matthew. G. (1998). Management: A Pacific RimFocus (2nded.).Roseville NSW : McGraw–Hill.

Cochran, W.G. (1977). Sampling techniques(3rded.). New York: John Wiley and Sons.

Cramer,S.F.(1998). Collaboration. Booton, MA: Allyn & Bacon.

Drucker, Peter F. (2005). “The Spirit of Performance,” Management : Tasks, Responsibilities, Practices. New York : Harper & Row

Fennell, David A. (1999). Ecotourism an Introduction. London : Rout ledge.

Gulick, L andUrwick, L .(1973). Paperson the Science of Administration. New York,Columbia University.

Giampiccoli, A., & Kalis, J. H. (2012). Tourism, Food, and Culture: Community-BasedTourism,LocalFood,andCommunityDevelopmentin.Culture,Agriculture,Fo od&Environment,34(2), 101-123. doi:10.1111/j.2153-9561.2012.01071.x

Graham, J. & Wright, J. A. (1999). What does interprofessional collaboration mean to professionals working with pupils physical disapilities? British Journal of special Education, 22(1).

Lucas, J. R. (1998). Balance of Power. NY: AMACOM.

Martin, E. (1999). Changing Aademic Work: Developing the learning University. Buckingham: The Society for Research into Higher Education & Open University.

Robbins, H., Finley, M. (1998). Why change doesn't work. 2thed. London: Orient Business.

Vangen, S. and Huxham, C. (2010). Introducing the theory of collaborative advantage.In:S. P. Osborne, (ed).The New Public Govenance?CriticalP erspectivesandF utureDirections.London:Routledge.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวยุคใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบล
กะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน
ตำบลกะปาง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 20 ปี

2. 20-30 ปี

3. 31-40 ปี

4. 41-50 ปี

5. 51-60 ปี

5. 60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

1. โสด

2. สมรส

3. หย่าร้าง

4. การศึกษา

1. มัธยมศึกษา

2. อนุปริญญาตรี

3. ปริญญาตรี

4. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

1. เกษตรกร

2. ค้าขาย

3. รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4. พนักงานเอกชน

5. ธุรกิจส่วนตัว

6. รับจ้าง

7. นักเรียน/นักศึกษา

8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. 5,001 – 10,000 บาท

3. 10,001 – 15,000 บาท

4. 15,001 – 20,000 บาท

5. 20,001 – 25,000 บาท

6. มากกว่า 25,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน
ตำบลกะปาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เพียง 1 ช่อง ต่อ 1 ข้อ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	ระดับความคิดเห็น			
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1. ด้านการพัฒนาแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว				
1.1 เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนา				
1.2 ป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางควรได้รับการพัฒนา				
1.3 ควรจัดให้มีป้ายแสดงข้อมูลรายละเอียด แผนที่ ความเป็นมาของ แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปาง				
1.4 ควรจัดให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่ตำบลกะปาง				
2. ด้านการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว				
2.1 ควรจัดให้มีสินค้าของที่ระลึกโดยชุมชนหรือโอท็อป ของท้องถิ่น บริการนักท่องเที่ยว				
2.2 ควรจัดให้มีมีคฤหาสน์หรืออาสาสมัครนำเที่ยวเพื่อให้บริการ นักท่องเที่ยว				
2.3 ควรจัดให้มีจุดบริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ตและสัญญาณ Wi-fi				
2.4 ควรจัดให้มีพาหนะโดยสารที่มีระบบความปลอดภัยและอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสารสาธารณะ				
3. ด้านการตลาด				
3.1 ควรจัดให้มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียง				
3.2 ควรจัดให้มีการเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวตำบลกะปางทางวิทยุ โทรทัศน์เว็บไซต์				
3.3 ควรจัดให้มีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวตำบล กะปางและพื้นที่เชื่อมโยง				
3.4 ควรจัดให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวกับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เช่น งานไทยเที่ยวไทย				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนตำบลกะปาง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

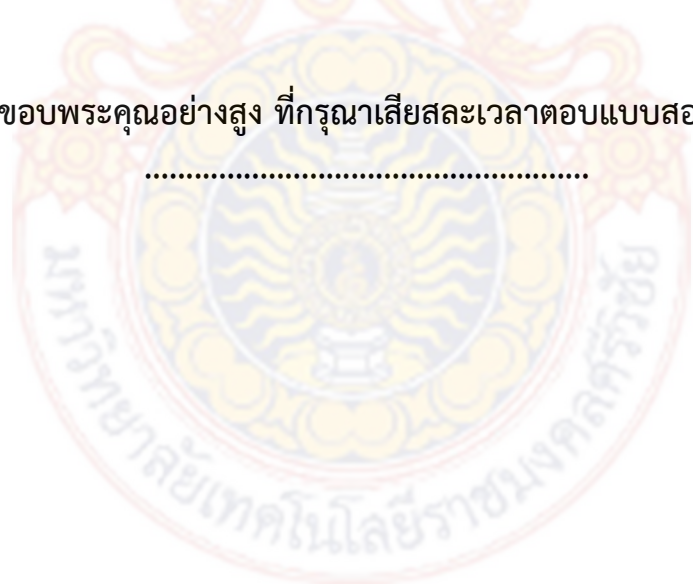
.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม

.....

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการ

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวนภาพร เทพรักษา
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Napaporn Thepraksa
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1841600039996
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์สาขาการจัดการ
เงินเดือน (บาท) 17,060 บาท
เวลาที่ใช้ทำวิจัย (30 ชั่วโมง : สัปดาห์)
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
หน่วยงาน : สาขาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช (ใสใหญ่)
โทรศัพท์ : 095-1195956
อีเมลล์ : thepraksa.n@gmail.com
5. ประวัติการศึกษา

ระดับการศึกษา	มหาวิทยาลัย	สาขาวิชา	วุฒิ
ปริญญาโท	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)	การจัดการ	บธ.ม.
ปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี)	เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	บธ.บ.

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
 - a. หัวหน้าโครงการวิจัย : สมรรถนะในการบริหารจัดการของหัวหน้างานที่ส่งผลต่อการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
 - b. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว :
ชื่อผลงานวิจัย : สมรรถนะในการบริหารจัดการของหัวหน้างานที่ส่งผลต่อการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปีที่พิมพ์ : 2558
การเผยแพร่ : วรสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
แหล่งทุน : มหาวิทยาลัยตาปี
 - c. งานวิจัยที่กำลังทำ :

ชื่อข้อเสนอการวิจัย : การบริหารจัดการของกรมการกองทุนหมู่บ้าน
เพื่อจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ยั่งยืน ในอำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัด
นครศรีธรรมราช

แหล่งทุน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

สภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลู่แล้วประมาณร้อยละเท่าใด
: 90%

d. ผู้ร่วมวิจัย : ชื่อโครงการวิจัยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการ
และพัฒนาระบบสารสนเทศศูนย์สาธิตการตลาด(ร้านค้าชุมชน) บ้านช้าง
ไห้ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

แหล่งทุน : งบประมาณปี 2560 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

สภาพในการทำวิจัย : กำลังดำเนินการ 90 %

เริ่ม 1 มิถุนายน 2560- 31 พฤษภาคม 2561

เผยแพร่ : Folk Wisdom Using for Management and Information
System Development for Marketing Demonstration
Center (Community Shop), International
Conference on Applied Science and Technology
10-12 April 2018. Sunway Hotel Georgetown,
Penang, MALAYSIA

2. ผู้ร่วมวิจัย

1. ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) : นางสาวณัฏฐ์วรัตติ คณิตินสุทธิทอง
ชื่อ – นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) : Miss Nutworadee Kanittinsuttitong

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 580 019 001 7141
3. ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการ
4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ : คณะเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรี

วิชัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
109 ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง
จ. นครศรีธรรมราช
โทรศัพท์ 075 - 773139
E-mail narworadee@gmail.com

5. ประวัติการศึกษา:

ปีที่จบ	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญา	สถานศึกษา	ประเทศ
2558	ปริญญาเอก	บธ.ด.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	ไทย
2549	ปริญญาโท	บธ.ม.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย
2524	ปริญญาตรี	บธ.บ.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์, การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, การจัดการเชิงกลยุทธ์, การจัดการนวัตกรรมการตลาด

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย

งานวิจัย

- Currently : The development of Wellness Tourism in Nakhon Si Thammarat, **Researcher**
- 2017: Strategic plan for spa town development in Klongthom, Krabi.(ISMED) **Researcher**
- 2017 : Satisfaction of Ban Laem Homestay Community Tourism, Tha Sala District, Nakhon Si Thammarat, **Researcher Consultant**
- 2017 : Perception and Participation in Ban Laem Homestay Community Tourism, Tha Sala District, Nakhon Si Thammarat, **Researcher Consultant**

- 2017 : Expectations in health tourism for Krung Ching hot spring, Noppipat District, Nakhon Si Thammarat, **Researcher Consultant**
 - 2016 : Strategic & Action Plan for propel and promote Thailand wellness tourism (ISMED & Department of Tourism), **Research Consultant**
 - 2016 : Lifestyle transformation: The New Demand of Global Wellness Economy, **Researcher**
 - 2015 : Potential Development of · cultural tourism and local wisdom in Nakorn Si Thammarat province to support ASEAN Economic Community, **Researcher**
 - 2015 : Motivation and Decision on Medical Tourism Service : Case Study of Thailand, **Researcher**
 - 2014 : Critical Successful Factor of New Service Innovation Development Model : Case Study in Private Hospital Industry, Thailand. (Conceptual Paper), **Researcher**
 - 2004 : Investment behavior and financial information seeking of investors trading via Internet, **Researcher**
8. ประสบการณ์ด้านวิชาการอื่นๆ
1. นักวิจัยโครงการเสริมสร้างบุคลากรด้านพลังงาน (Capacity Building) สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ภายใต้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557
 2. นักวิจัยผู้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลในด้านธุรกิจงานวิจัยที่จะเสนอคัดเลือกเป็นผลงานเด่นในงาน NSTDA Investors' Day ประจำปี 2557 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
 3. นักวิจัยและผู้ช่วยอาจารย์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผู้ร่วมวิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวกาญจนา แก้วทอง
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Kanchana Kaewthong
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3900400235079
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
เงินเดือน (บาท) 17,060
เวลาที่ใช้ทำวิจัย (ชั่วโมง : สัปดาห์) 20 ชม : สัปดาห์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
สาขาระบบสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช(สไใหญ่)
109 หมู่ที่ 2 ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110
มือถือ. 087-070-2767 Email : urikoe@gmail.com
โทร. 075-773-131 ต่อ 115 โทรสาร(fax) : 075-773-303

5. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบ	ระดับปริญญา	อักษรย่อปริญญา	สถานศึกษา	ประเทศฯ
2555	ปริญญาโท	วท.ม (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ไทย
2548	ปริญญาตรี	บธ.บ (ระบบสารสนเทศ)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	ไทย

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
เครือข่าย, การเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุ
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย
 - d. หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย
การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการและพัฒนาระบบสารสนเทศ
ศูนย์สาธิตการตลาด(ร้านค้าชุมชน) บ้านช้างไห้ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหว้า
จังหวัดสงขลา
 - e. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่ง
ทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)
Folk Wisdom Using for Management and Information System
Development for Marketing Demonstration Center
(Community Shop), International Conference on Applied

Science and Technology 10-12 April 2018. Sunway Hotel
Georgetown, Penang, MALAYSIA

f. งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย แหล่งทุน และสถานภาพในการ
ทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้วประมาณร้อยละเท่าใด

หัวหน้าโครงการ :

ชื่อโครงการวิจัย การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารจัดการและพัฒนา
ระบบสารสนเทศศูนย์สถิติการตลาด(ร้านค้าชุมชน) บ้านช้างไห้ ตำบลคลองขวาง
อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

แหล่งทุน : งบประมาณปี 2560 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

สภาพในการทำวิจัย : กำลังดำเนินการ 90 %

เริ่ม 1 มิถุนายน 2560- 31 พฤษภาคม 2561

ผู้ร่วมวิจัย :

ชื่อโครงการ : การบริหารจัดการของกรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อการจัดการ
กองทุนหมู่บ้านที่ยั่งยืน ในอำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

แหล่งทุน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย งบรายได้คณะปี2560

สภาพในการทำวิจัย : กำลังดำเนินการ 80%

เริ่ม 1 ตุลาคม 2559- 31 พฤษภาคม 2561

4. ที่ปรึกษาโครงการ

1) ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวบุปผชาติ แต่งเกลี้ยง

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Buppachat Taengkliang

2) เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน : 3809700167442

3) ตำแหน่งปัจจุบัน: พนักงานมหาวิทยาลัย

เงินเดือน 28,000 บาท

คณะเทคโนโลยีการจัดการ (สาขาการจัดการ)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

โทร. 081-891854

E-Mail: airnaja21@hotmail.com

2559 ปริญญาเอก ปร.ด. การจัดการ University Utara Malaysia

2547 ปริญญาโท บธ.ม. บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2543 ปริญญาตรี บธ.บ. บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

